

په هالند کی د عدلی وزارت معین Cohen هغه پالیسی چه غوښتل په زرگونه افغانان بیرته پاکستان ته واستوی بیا هم د ماتی سره مخامخ شو. اول وار د افغانانو احتجاجی مظاهره او دوهم وار زمونږ حقوقی مبارزه د کوهن د پالیسی ملا ماته کړه.

نشریه فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند (FAVON)

لیکونکی: وسمحقق مرستیال محمد ولی مندوی

په پاکستان او ایران کی دافغان مهاجرو کړاوونه او برونه

خارجي مرستې او بشري کومکونه له عربي هیوادونو په تېره بیا له سعودي عربستان څخه او له لویديځو هیوادونو په تېره بیا له امریکا څخه د هغوی لاس ته ورتلې او د خودغرضه بهگانه وو سره یی ویشلې. د هغې څخه به چې کوم نا څیزه شی پاته شو په هغه به یی د جهاد د سرتېریو وړی نښونه مړول. د جنرال رحمت الله " صافی " خبره ده چې وایی " د بهرغله نه څه گټه په کار ده. ځینو قوماندانانو او د جهاد مشرانو په کورکې څر نه درلود چې خپل جواریی ژړندی ته رسولی وای. اوس د لنډکروزو موټر په ماډل کېرځن دي! " په پاکستان کی ځینې لوړ رتبه ماموران باید، شراقتمندانه اعتراف وکړي چې د هغوی په اخیږن ماډل نقشه جوړشوی قصرونه او بنگلې د افغان مهاجرینو د وړیو نښو د غلاوو څخه برآورد شوي دي.

د " کرېسمس تحفه " ما د بې نظیر بوټو د خاطراتو له کتابه الهام اخیستی او ځینې عبارات مې په نظم اړولی دی چې څو بیته یی دلته لیکم:

درین شماره :

دکتور روانگر:

آینه طبابت امروزی ...

بارکزی:

دآزادی غوښتونکی...

لطیف ناظمی:

از فرهنگ پذیری تا...

مصاحبه با استاد حامدنوید

دپښتو په فولکلوري سندروکی...

مروری بر قوانین پناهندگی...

د شوروی اتحاد د سرو لښکرو له یرغل او تجاوز څخه پخوا د جهاد ځینو مشرانو پاکستان او ایران ته پناه وړې وه. د سرو بنامارانو او قطبي خرسانو د تجاوز په پړاوکی پنځه میلیونو افغانان کډوال او مهاجر شول. درې میلیونو پاکستان، دوه میلیونو یی ایران او ځینو نورو لویديځو او ختیځو هیوادونو ته په مهاجرت مجبور شول.

دولسونو په منځ کې د کابل پوځتون او عالی دارالمعلمینو استاذانو او محصلانو، د لیسو، ښونځیو د میخانیک او تخنیک معلمانو، شاگردانو او داسی نورو اجتماعي شخصیتونو او روشن فکرانو هم پاکستان او ایران ته پناه یو وړه. خو زیاترو یی د تگ لارې، مبارزې، عقایدو او طرز تفکر په لحاظ د جهاد د مشرانو سره توپیر درلود خو د غرضه بیگانه ووهه ددوی لاره نه خوښوله، اجازه ورکړای شوه چی دملي - مذهبی غورځنگونو په بیادورتیا د مبارزې لاره اختیار کړي، ژوندی د خطر سره مخامخ شو، د ژوندي پاتی کیدو له پاره اروپا، امریکا، کاناډا، استرالیا او ځینو نورو آسیایي هیوادونو ته پناه یووړه. یو شمېر روشن فکران چې په پاکستان او ایران کې پاته شول د جهاد په لیکو کې یی ځانونه تنظیم کړل.

یوشمېر یی هم د کمونستانو او روسانو پر ضد په فرهنگي فعالیتونو لاس پوری کړ.

په هغه وخت کې مبارزه په تنگ، په درهم او په قلم وه. فرهنگیان که په پاکستان کی وو یا په ایران کی، که په بی بی سي، امریکا غږ، رادیوگانو او یا د وچوبلې کی وو، ټولو په گډه او یوه آواز خپله ایسانی او وجدانی وظیفه او رسالت په قلم پای ته ورساوه. د خدای رحمت او آفرین دې وي پر دوی.

بی له شکه د جهاد سر تېریو او فدایانو د خپلو وینو په قیمت د نړۍ ستر زبرځواک ته شرموونکي ماتې ورکړه، سره بناماران ژرې لکۍ له وطنه وشړل او شرمول شول. دغه ماتې دشلې پېړۍ معجزه وگڼل شوه. خو افسوس دادی چی د جهاد د مشرانو د خود غرضه بهگانه وو په غوښتنه جلا جلا لښکري جوړې کړی، جلا جلا پیغامونه یی درلودل، یو د بل په ضدیې منځی جگړو پیل وکاوه، په دغه بی. هم اکتفا ونه کړه د روسانو او کمونستانو سره یی لاسونه یو کړل، د جهاد پروسه یی اوږده او ځواکاله نوره هم وځنډوله. د جهاد د سرتېریو وړي نښونه یی د خوراک په پله په نورو خرڅ کړل. په بیلیونو دالره

باز هم معین وزارت عدلیه در برابر افغانها بازنده شد

افغانها ولو زیادتر از دو هفته در پاکستان بوده باشند دوباره به پاکستان فرستاده شده نمیتوانند

هموطنان پناهنګزین ما در هالند تظاهرات پر شکوه پانزدهم دسمبر سال ۱۹۹۸ برهبری فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند (FAVON) بر علیه برگرداندن هزاران هموطن ما به پاکستان و موفقیت های بدست آمده از آن را بیاد دارند. کمیسیون حقوقی فدراسیون، قبل از تظاهرات و بعد از آن بطور منظم مواد معلوماتی و اسناد معین در مورد وضع رقت بار و عدم مصوونیت هموطنان ما در پاکستان جمع آوری نموده و بشکل گزارش واقعیت ها (feitenrapport) بطور منظم به مقامات ذیربط هالندی از جمله اعضای پارلمان، قضات، لوی څارنوالی، وزارت های عدلیه، داخله، خارجه، وکلای مدافع و مطبوعات هالند ارسال داشته است.

بقیه در صفحه هشتم

نامه اعتراضی فدراسیون جوانی وزارت عدلیه

هالند مبنی بر عدم پذیرش و به تعلیق گذاشتن درخواست های پناهندگی افغانها

باید وضع پناهندگان افغان در هالند بصورت جدی بهبود یابد

همان نوازی کشور هالند از پناهندگان افغان بسوی پالیسی عدم پذیرش میگوید

پوشیده نیست. پالیسی شما را در برابر افغانها میتوان در اصطلاح "لغو غیر رسمی حقوق پناهندگی" خلاصه کرد. طبیعتاً این پالیسی مفهوم تخطی از کنوانسیون ژنیو برای پناهندگان و سایر اسناد معتبر اروپایی و بین المللی را دارد که دولت هالند امضاً کننده آنست. ما به حکم اساسنامه و اهداف خویش اجازه نداریم ادامه این وضع را تحمل کنیم. جهت وضاحت تحولاتی که ما از آن ناراضی هستیم توجه شما را به نکات آتی جلب میکنم:

عده زیادی از افغانها برای دوره های طولانی بی سرنوشت در کمپ ها بسر میبرند. معیاد حد اکثر شش ماه به بهانه های مختلف نقض میگردد. پناهنده های افغان جز موسسه پناهندگان VVN مرجع رسمی و یا غیررسمی دیگری برای وساطت در قسمت ارسال شکایت شان به مقامات بالا ندارند. از قرار معلوم این سازمان نیز جز دعوت پناهنده به صبر و حوصله بی انتها، حرف دیگری برای گفتن ندارد. این وضع باعث ناراحتی شدید در بین پناهجویان افغان مقیم کمپ ها شده است. ضمناً تعداد جواب های منفی نیز بشدت بالا گرفته است. بعنوان مختلف تقاضای پناهندگی افغانها رد میشود. تصامیم منفی اکثرأ با تذکرات کوتاه اکتفا نموده و به اندازه کافی مستدل نمیشد. افغانهای که موقف پناهندگی A، C و F میگیرند باید مدت های طولانی انتظار بکشند قبل از اینکه بتوانند به یک خانه نقل مکان نموده و زندگی عادی را آغاز کنند.

مشالهای فوق انعکاسگر عده یی از مشکلاتیست که پناهندگان افغان با آن مواجه میباشند. تقاضای جدی ما از جانب شما اینست که در رفع مشکلات فوق توجه عاجل نمایید زیرا ادامه این وضع برای ما غیر قابل تحمل است.

احد عزیززاده رئیس فدراسیون انجمن های

پناهندگان افغان در هالند

بتاریخ ۴ اپریل ۲۰۰۰ نامه اعتراضی علیه به تعلیق گذاشتن درخواست های پناهندگی افغانها در هالند تحت عنوان فوق از طرف هیأت اجرایی فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند (FAVON) به دایرکتر اداره امور مهاجرت و تابعیت وزارت عدلیه هالند ارسال گردیده است که اینک توجه خوانندگان عزیز را به ترجمه متن آن جلب می کنیم:

کشور هالند از سالهای هفتاد "قرن بیستم" و بدینسو میزبان پناهندگان افغان است. اولین موج پناهنده ها بعد از کودتای شور ۱۳۵۷ و اشغال افغانستان توسط اتحاد شوروی سابق وارد هالند شده و با تکیه بر مهمان نوازی دولت و مردم هالند گوشه امنی بدست آوردند تا روزگار هجرت را در آن سپری نموده خود و اطفال خود را برای بازگشت آبرومندان به کشور آبایی خویش آماده سازند. مهمان نوازی از پناهندگان افغان طی دو دهه اخیر بیک عنعنه خجسته برای مسوولین امور هجرت و تابعیت در هالند تبدیل شده بود. این عنعنه که تا اواخر سال ۱۹۹۸ بدرستی دنبال میشد با طرح های آقای Cohen در مورد لغای پالیسی اقامت موقتی (VTV beleid) برای پناهندگان افغان مورد تهدید قرار گرفت. تصمیم پارلمان هالند در اواخر دسمبر مبنی بر عدم تطبیق پلان آقای Cohen بالای آئنده پناهجویانی که قبل از ۱۵ دسمبر ۱۹۹۸ به هالند آمده اند باعث آرامش خاطر هزاران افغان شد که در تظاهرات بزرگ Den Haag گرد هم آمده با تظاهرات منظم و صلح آمیز خود ناراضیتهای شدید خود را از تصامیم آقای Cohen ابراز داشتند. و اما آنچه بعد ازین تاریخ بالای پناهندگان افغان تطبیق شده است با وصف آنکه تا حالا در کدام فیصله منتشر شده انعکاس نیافته است، از نظر افغانها در مجموع و فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند (FAVON) بطور خاص

پای صحبت شخصیت نخبه و فرهینخته‌ی فرهنگی کشور استاد حامد نوید

گزارشگر آیین: شعر آسمایی شما برای ما تاریخ را تصویر میکند، چه حادثه ذهنی برای شما اتفاق افتاد که شما این شعر را سرودید؟

حامد نوید: يك دوستم بدیدم آمد که از همدوره های پوهنتون در کابل بود. وقتی بعد از سالها همدیگر را دیدیم، کابل بیادم آمد و همان قدم زدن های ما در کابل، قصه های خوبی کردند که همان دوره های کابل نژدم مجسم شد و من این شعر را گفتم، اما اینکه شعر آسمایی بطرف تاریخ رفته یا بطرف مسایل دیگر که در ذهنم بوده، من آنوقت در موردش فکر نکرده ام، شاید از ماتحت ضمیرم آمده باشند.

کوه آسمایی در مرکز شهر کابل است و شهر کابل در اطراف کوه آسمایی از سالیان قدیم بنا شده و البته در کنارش کوه شیر دروازه هم است و شما آثار دیوار های قدیمی آنرا که در وقت کابلشاهان اعمار شده هم در کوه آسمایی و قسمت زیاده تر آنرا در کوه شیردروازه می بینید که قدامت این دیوار ها به تقریباً یکهزار و پنجاه سال پیش از امروزمی رسد. اما در مورد نام آسمایی کسانی که در زمینه تحقیق کرده اند، میگویند که يك نام قدیم است از زبان سانسکرت بنام آسمه مایی که مفهوم و معنی مادربزرگ را ارائه میکند. اما چیزی که معنومدار و محقق است این است که در کوه آسمایی در زمان کوشانیان و قبل برآن معابدی وجود داشته که مورد استفاده مردم قرار داشته است.

پیشتر از آن اگر به دوره یونانو باختری ها برویم ناحیه کابل که از تپه مرنجان شروع شده تا به شیوه کی و از جانب دیگر تا به نواحی کارته پروان می رسد، يك منطقه آباد بوده و بهمین سبب شما آثاری را از دوره های یونانو باختری می بینید که تمام این مدنیت تا به بگرام می رسید و در دوره کوشانی ها یکی از زیباترین مراکز امپراطوری کنشکا بود. بابر هم در قرن هفدهم بکابل آمد، شهر کابل را بسیار شهر زیبا یافت و گفت که از باغ های زیبا ساخته شده. تا قبل از جنگ انگلیسها یعنی جنگ اول افغان و انگلیس کابل باغ های بسیار زیاد داشت که يك تعدادش در زمان جنگ سوخت و ازبین رفت.

اوقات نشرات

رادیو و تلویزیون آسمایی

درامستردام و اطراف ان

رادیوی آسمایی:

هر روز چهارشنبه از ساعت ۴ الی ۵ بعد از ظهر

روی امواج FM 105.2 و FM 104.6

تلویزیون آسمایی:

هر دو هفته يك بار بروز های شنبه از ساعت ۹ الی ۱۰ شب روی کانال باز A2 Open Kanaal.

استاد حامد نوید شاعر، ادیب، مورخ، نقاش و هیكل تراش توانمند کشور که مایه بس افتخار مردم و کشورما بوده و اکنون دیگر بر سکوی شهرت و عوج افتخار قرار دارد.

آثارش چون دُر نایاب ثبت صفحات زین تاریخ هنر کشور ما افغانستان است و مایه افتخار هر فرد افغان.

استاد حامد نوید ضمن ارائه پاسخ به سوال گزارشگر آیین در امریکا مبنی بر اینکه چگونه پای به دنیای هنر های گونه گون گذاشته اند، صحبت شانرا چنین آغاز کردند:

اولتر خدمت شما هموطنان عزیز سلام تقدیم میکنم. من يك هموطن شما هستم، يك مقدار کار هایی کرده ام که شاید هنری باشد، شاید نباشد، قضاوت این را که این کار ها چقدر هنری است به خوانندگان محترم آیین میگذارم. منتها چیزیکه حس کرده ام آنرا یا در قالب شعر آورده ام یا در روی پرده نقاشی پیاده کرده ام.

من اصلاً در رشته حقوق و مسایل سیاسی، حقوق بین دول و سیاست در فاکولته حقوق کابل تحصیل کرده ام و پس از فراغت از این فاکولته بااستفاده از يك بورس تحصیلی به امریکا رفتم و نظر به علاقه یی که به هنر و مسایل هنری داشتم، تغییر رشته دادم و ماستری در رشته فلسفه هنر و تاریخ هنر گرفتم.

گزارشگر آیین: شما شعر آسمایی را سروده اید، لطف بکنید کمی در مورد این سروده توضیح بدهید!

حامد نوید: آسمایی شعری بود که نوشتم، بیشتر بخاطریکه آسمایی برای من مظهر یا سمبول شهر کابل و شهر کابل مظهر فرهنگ افغانستان است. وقتی این شعر را میخوانم، هم خوش میشوم و هم بیاد خاطرات بسیار گذشته میروم و مرا متأثر میسازد، برای اینکه اگر خوب دقیق ببینیم، فرهنگ افغانستان در سه مرحله رو به برپادی میروم:

مرحله اولی، مرحله بود که جوانان صاحب افکار چپی خواستند در مقابل ارستوکراسی وقت به زعم خودشان مبارزه بکنند و يك فرهنگ شهری را بوجود بیاورند که در آن از طبقاتی که آنها خوش نداشتند، باید آثاری نباشد که متأسفانه تعداد زیادی درین راه قربانی شدند.

مرحله دومی بعداز سقوط حکومت نجیب در سال ۱۹۹۲ بود که فرهنگ شهری موجود جایش را به فرهنگ روستایی داد، که تنظیم های جهادی آنرا با خود آوردند.

در مرحله سومی از سال ۱۹۹۵ به بعد حتی همان فرهنگ روستایی هم طرف تهدید قرار میگیرد و فرهنگ بنیادگرایی اسلامی از طریق حاکمیت طالبان که بیشتر تأثیرپذیر از ثقافت و کلتور اعراب و ممالک اسلامی می باشد، بوجود میاید که این خود تهدید بزرگی است برای فرهنگ افغانستان. به همین دلیل شعر آسمایی برای من ارزش خاص خود را دارد و مهم است.

مونر په ایران کی د افغانی پناه غوښتونکو څخه کلک ملاتړ کوو

د ایران د ودانولو دپاره په ارزانه قیمت په کار واچوی او افغانی مهاجر نارینه د ایران - عراق د جگړی لمړی صف ته واستوی. اوس چه په ایران کښی اقتصادی بحران د ۲۰ فیصد نه جگ دی او د ایران اقتصاد ددی توان نلری چه د افغانانو د بشری قوت نه په بیرحمانه توگه استفاده وکړی، هغوی اضافی موجودات گڼی او یوځل بیا د (تجاوزی) تاپی په لگونو سره په غیرانسانی ډول د جنایتکارانو په شان نیسی او د تهران نه بهر په (اردوگاه) گانو کښی ځای په ځای او بیا نیمروز ته استوی. د ملل متحد د پناهندگانو عالی کمیشنری مقامات پوهیدل چه د ایران اسلامی جمهوریت د افغانانو د اجباری ایستلو خیال لری. د UNHCR کار کوونکی پدی پوهیدل چه د ایران حکومت یواځی یو محدود شمیر افغانانو ته د اوسیدلو اجازه لیک ورکړی وه او په آگاهانه ډول کوښښ کړی وه چه افغانانو ته د سند د ورکولو نه دده وکړی. ایرانی مقاماتو نه هیڅ وخت دا مطرح نه وه چه یو افغان پناه غوښتونکی د څه راز مشکلاتو په خاطر د ایران خاوری ته ننوتلی ده. هر څوک د یو مجموعی کتله یعنی د (افغانی مهاجرینو) جز گڼل کیده او دده ځای د شاقه کارونو په بازار کښی وه. ددغه ځای تضمین هم افغان ته نه ورکول کیده. ددغه تاریخچی څخه د اطلاعاتو د درلودلو په اساس وه چه UNHCR د فبروری د قرارداد مواد مطرح کړه. د ایران حکومت ته دقرارداد لاسلیک کول آسان ښکاریده او داسی فکر کاوه چه که یو وار افغانی پناه غوښتونکوته خپل غاښونه وښی هغوی داویری او دا جرئت له لاسه ورکوی چه محلی پولیسو ته مراجعه او د رسمی پناه درخواست وکړی. برسیره پردی د ایران د اسلامی جمهوریت امنیتی مقامات او پاسداران چه د خپل تأسیس نه راپدی خوا په بین المللی قانون ماتولو بوخت دي کولی شی په آسانه توگه ادعا وکړی چه هیڅ افغان خان ثبت کړی نده.

نو د ایران حکومت ته دا موقع مساعده کیری چه هر افغان د (غیرقانونی خارجی) تر عنوان لاندی د خپل ملک نه وباسی. د ایران حکومت باید پدی پوه شی چه دده اعمال د افغانستان د رښتینی بچیانو د سترگونه پته پاتی کیدای نشی. د افغانستان د غم خپلی خلک پوره آگاه دی چه ایرانی وسله او بیسی په افغانستان کښی د جگړه اووینی توپولو یوه مهمه عامل گڼل کیری. که د ایران حکومت په رښتیا سره د افغانستان د خلکو سوکالی غواړی، باید خپل اوسنی پالیسی ته ژر تر ژره خاتمه ورکړی. او ددی پر ځای یو انسانی، اسلامی او د ښه گاونډیتوب پالیسی د افغانستان د خلکو او په تیره بیا خپل خاوره کښی د افغانی مهاجرینو په مقابل کښی غوره کړی.

په هالند کښی د افغان پناه غوښتونکو د ټولنو فدارسیون او په اروپا کښی د افغانی پناهندگانو د (تشکیل په حال کښی) فدارسیون اجرائیه کمیته خپل کلک ملاتړ، په ایران کښی خپل ولسوالو مهاجرینو سره اعلانوی. په اروپا کښی افغانی پناهندگان په هیڅکله خپل وطنوال چه د نړی په نورو هیوادونو کښی مهاجر شوی دي، یواځی نه پریردی.

د افغانستان پناه غوښتونکو د خارجی

مداخلاتو او د غیر انسانی شرایطو له

امله نورو هیوادونو ته په پناه غوښتلو

مجبور شوی دي. د هالند، ایران،

آلمان، هند او نورو کوربه هیوادونو

مقامات باید ددغه حقیقی پناه

غوښتونکو حقوقو ته د احترام په

سترگه وگوری.

د نوی زیریزه پیل د افغانستان په ارتباط دوه راز انکشافات خان سره راوړه. له یوی خوا د سولی د بیا راخوندولو دپاره فعالیتونه شروع شو. دا فعالیتونه تر هغه ځایه پوری چه د ملی او افغانی مشرانو په ابتکار پیل او د پردیو د نقشی او شوم پلانونونه پاکه وی، طبیعتاً د ملاتړ وړ دي. له بلی خوا نه په افغانی پناه غوښتونکو باندی فشار زیاته شوه. که څه هم دا فشار په مختلفو آسیایی او اروپایی هیوادونو کښی زیاته شوی وه خو لیکن د ایران د حکومت چلند د بی پناه افغانانو په مقابل کښی د نړیوالو د بی ځاری کرکه او جدی اعتراض سبب شو.

د نړیوال خبری آژانسونو په حواله او امنیستی انترنشنل د یو موثق رپورت په اساس دده زرم کال د مارچ د میاشتی په دوهمه او نیزه کښی ایرانی مقامات د تهران د ښار د جنوبی مناطقو څخه په زرگونه افغانان چه پکښی ښځی او کوچنیان هم شامل دي، د سرکونه، کورونه او د هغو سرویس موترونو نه چه په همدی مقصد د یو لوی کمپاین په چوکات کښی په ښار کښی ودرول او ولټول شول، ونیول. د نیولو معیار دا وه چه د یو شخص ژبه او لهجه وښی چه دا نفر افغان دی. نیول شوی افغانان په زوره او په غیرانسانی ډول هغو موترونو ته واچول شول چه د ایران د امنیتی قواوو لخوا برابر شوی وه او هغوی کوم کمپونونه انتقال ورکړ شول چه د محبس شکل لری او پناه وونکو نړی نه د نیمروز ولایت ته استول کیری.

د ایرانی مقاماتو دا روش د بشر د حقوقو، د اسلامی اخوت د اصولو او د ژنیو کنوانسیون د یو لاسلیک کوونکی په حیث اجازه نلری چه پناه وونکی داسی هیواد ته بیرته واستوی چه د هغوی ژوند پکښی په خطر کښی وی. دا خبری د بین المللی عغوی د سازمان په هغه پیغام کښی لیکل شوی چه د ایران د حکومت په آدرس صادر شوی ده. پدغه پیغام کښی دا هم لیکل شوی ده چه: "د ایران حکومت وظیفه لري چه د افغانی پناه غوښتونکو د انسانی کرامت حرمت وساتی او د هغوی سره په احترامانه ډول چلند تضمین کړی. د ایران امنیتی مقاماتو ته نه ښایی چه په سلگونو فامیلونه د سرکونه او کورونونه راټول او د نیمروز د سرحد خواته اخراج کړی. هغه ځای ته چه د هغوی د تعقیب امکانات شته، ددغه تخلف د مسوولینو د تشخیص او محاکمی دپاره باید یو مستقل ارگان جوړه شی."

د ایرانی مقاماتو دا عمل د هغه قرارداد نه هم سرغړونه ده چه ایران د فبروری په میاشت کښی د ملل متحد د پناهندگانو د عالی کمیشنری (UNHCR) سره لاسلیک کړی ده. ددغه قرارداد په اساس باید د ایران حکومت ټول هغه افغانانوته چه د قانونی اسنادونه پرته په ایران کښی اوسیری، شپږ میاشتی وخت ورکړی وای چه خان خپل محلی پولیسو په دفتر کښی ثبت کړی د قرارداد د موادو په اساس، پناه غوښتونکی افغان دا حق لری چه خپله انتخاب کړی چه بیرته خپل هیواده سټیری او یا د ایران د حکومت نه پناه غواړی. د اوله حالت د انتخاب په صورت کښی ښایی چه پناه وونکی افغان ته

(UNHCR) په مرسته د آبرومندانه بیرته راستنیدو شرایط مساعد شی. ددوهمه حالت د انتخاب په صورت کښی، د ایران حکومت مکلفیت لری چه د افغانی پناه غوښتونکی، د پناه درخواست د بین المللی معیارونو پر بنا تر اجرائت لاندی ونیسی. خو د ایران اوسنی حکومت چه د دموکراسی او قانونیت ادعا کوی او غواړی چه بیرته د مدنی هیوادونو په لیست کښی شامله شی، کله چه د افغانانو په مقابل کښی تصمیم نیسی خپل مدنی نقاب لیری کوی او خپل عنعنوی لوړتیا غوښتونکی څیره څرگندوی.

په ایران کښی د افغانی مهاجرینو ژوند په دوو تیرو لسیزو کښی همیشه د حداقل انسانی ژوند د معیارونو څخه کښته وه. د ایران د حاکمه محافلو بنیادگر جناح د غربی ضد شعارونو او ادعاگانو سره اجازه نه ورکاوه چه په ایران کښی افغانی مهاجرین د بین المللی مرستونه برخه واخلی. د ایرانی مقاماتو اصلی هدف دا وه چه د افغانی مهاجرینو بشری قوت

پیوسته به گذشته

از فرهنگ پذیرنده

در جامعه مصرف پیوند میان تولید و مصرف، پیوند میان صنعت فرهنگ و غولهای تولید را می سازد، رسانه های گروهی با پول اعلان و تبلیغ شرکت های عظیم و کنسرن های بزرگ اسرار حیات می کنندو شرکت ها و کارخانه های بزرگ هم با یاری رسانه های تبلیغاتی زنده اند و نفس می کشند و در این میان قربانی اصلی، مصرف کننده نا آگاهست که هیاهوی اغوا کننده اعلان و تبلیغات او را به سوی تقلید و مصرف می کشاند و با باورمندی به تبلیغات رنکارنگ قربانی هیولای مصرف می شود.

پس بر ماست که از این واقعیت های تلخ فرزندان مانرا آگاه سازیم و آنچه را که در لایه های زیرین این تمدن پر زرق و برق نهفته است بر ایشان عیان سازیم. نگذاریم فرزندان ما از بدنه عظیم فرهنگ شان جدا گردند، با آموزش زبان دری، با آشنا ساختن شان به پدید آوردندگان هنر و ادب و دانش گذشته. با شناسا کردن شان به ارثیه های فرهنگی شخصیت پایه را که وجه مشترک خصوصیات اجتماعی و فرهنگی جامعه است که در رفتار فرهنگی جماعت تبارز می کند؛ در آنها قوام بخشیم. امروز ثابت شده است که ملت بی فرهنگ (incult) وجود ندارد اما رشد و میزان ارتقای فرهنگی همه جوامع بشری یکسان نیست و از قضا ما به فرهنگی وابسته ایم که با غنای خویش مایه افتخار و مباهات است. نگذاریم که فرزندان مان از بستر فرهنگی شان به بیرون پرتاب شوند، فرهنگ پذیری کارکردی است پسندیده و بایسته ولی تسلیم فرهنگی، فرهنگ گسیختگی و مدغم شدن در فرهنگ دیگران، سوزاندن ریشه های خودی است.

آموزش زبان بیگانه به معنای افزایش توانایی فکری فرزندان است اما فراموش کردن زبان مادری - به هرزبانی که باشد - به معنای آغاز نوعی نابودی هویت است. تکیه کردن برداشته های معنوی خویش به معنای محلی گرایی نیست بل به معنای حفظ هویت خودی است.

وام گرفتن شیوه فرهنگ کار، فرهنگ روابط اجتماعی، فرهنگ فراغت، فرهنگ ترافیک، فرهنگ اپارتمان نشینی، فرهنگ استفاده از وسایل نقلیه و گونه گون شیوه های عملکرد اجتماعی از جوامع پیشرفته پسندیده است و نموداری از فرهنگ والا اما تن دادن به انقیاد و تسلیم بلا شرط همه ویژگی های پسندیده و نا پسندیده فرهنگ دیگران نارواست.

اگر در برزخ دو نظام کلتوری، اثر پذیری ها بر اصل گزینش (tendence) صورت گیرد به فرهنگ پذیری خردمندان و پذیرفتنی می انجامد و اگر به یورش کامل فرهنگ دهنده همراه باشد به فرهنگ گسیختگی فرهنگ پذیر منتهی می گردد و منطق درونی وام گیرنده را دگرگون می سازد و رفتار اجتماعی دیگری به او می بخشد. بر پدران و مادران است که در جریان گرایش و گزینش فرزندان، از یاددهی داشته های خویشان بر آنان غافل نمانند و آیین و آداب خویش را از هر پردیزن خرد و نوآوری ببیزند و چون آیین زندگی به کودکان و نوجوانان بیاموزند. گوش فرزندان را به موسیقی و آوا های بومی خویش آشنا سازند، ذهن کودک را با فرآورده های ادبی و علمی گذشته بینبارند، خط و کتابت زبان مادری او را یادش دهند، به باورها، معتقدات و ارزشها آشنایش کنند، وطن پرستی، فرهنگ دستی، همیاری و همنوایی به دیگران را به او القا نمایند و ارزش های اجتماعی که در حقوق عرفی مان جایگاه والایی دارد سرمشق زندگی اش سازند، ادبیات و هنر گذشته را در پیش دیدگانش بپنند و از اسطوره ها و حماسه های میهن پرستانه آگاهی سازند تا لوح سپید ذهن او از بهترین داشته ها انباشته گردد و در ایام تقابل فرهنگی بدون جنگ افزار معنوی نماند زیرا اگر کودک بخشی از هنجار و رفتار اجتماعی خود را در کودکی بنیان نهد، در جوانی در پی ویرانی آن نخواهد افتاد و در جامعه دیگر به سرعت الگو برداری نخواهد کرد و هنگام التقاط و آمیزش دو فرهنگ هوشیارانه عمل خواهد کرد آنچه شایسته وام گرفتن است بخواهد گزید و آنچه را با روان خویش در تعارض می بیند و اخواند نهاد.

تا تسلیم فرهنگ

لطیف ناظمی:

نا آشنایی با هردو نظام آسیب پذیر است، آنان که فرزندان شانرا سخاوتمندانه در کام نظام فرهنگی جامعه میزبان می اندازند تا تن به انقیاد و بردگی نا آگاهانه دهند به خطا رفته اند و آنانی نیز که نظام سنتی خود را بدون تفکیک عناصر پویا و ایستای آن به فرزندان تحمیل می کنند و از هرگونه وام گیری از جامعه میزبان برحذر شان می دارند، بازهم راه نا صوابی را پیموده اند.

اگر فرزندان ما هویت خود را باز شناخته باشند، بیماری از خود بیگانگی بر آنان چیره نخواهد شد، اگر آنان را در محور خود آگاهی خوانده باشیم به آدمکهای مسخ شده تبدیل نخواهند گشت و ضعت فرهنگ مجالی نخواهد داشت تا جگرگوشه های ما را از ما واستاند.

باید گفت که رسالت نهاد های فرهنگی خودی پس از والدین نقش مهم و ارزنده را داراست، این نهاد ها می توانند تا بر پایی خانه های فرهنگ، پناهجویان به ویژه کودکان و نو باوه گان مهاجر میهن شانرا با آیین و آداب و رسوم، با هنر و ادبیات شکوهمند گذشته به نیکویی آشنا سازند و در امر پیوند ذهنیت جوانان با نظام ثقافتی شان که چون حلقه مفقوده یی بیش نیست؛ به اثر گذار باشند و انقطاع تاریخی را با برنامه های سودمند خویش جبران کنند. برپایی خانه های فرهنگ با برنامه های بایسته، از بریدن رشته های معنوی کودکان و جوانان با ریشه های شان جلوگیری می کند و جای ضابطه های حاکم جامعه میزبان را، رابطه های انسانی جامعه مهمان پر خواهد کرد. در خانه های فرهنگ میتوان در محدوده امکانات، برنامه های زیرین را پیاده ساخت:

- ۱- تدریس زبان های کشور چون فارسی - دری، پشتو، ازبکی، ترکمنی و دیگر زبانها.
- ۲- تدریس تاریخ عمومی کشور و سیر جنبش ها و قیام های ملی کشور.
- ۳- تدویر کنفرانس ها و سیمینار های فرهنگی.
- ۴- برگزاری روز های مهم تاریخ کشور و تجلیل ابر مردان عرصه فرهنگ، ادب و هنر.
- ۵- برگزاری مسابقه های گوناگون ادبی و هنری.
- ۶- چاپ و نشر مجلات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و تاریخی.

بگذارید در پایان مقال، واپسین اندرز سقراط حکیم را به خاطر آورم که اندکی پیش از مرگ غم انگیزش بر زبان آورد. بگذارید صدایم را به گوش آن مادر جوان از خود بیگانه و آن پدر نابغه پروری (!) که فرزند ده ساله اش نماز خواندن را ندیده بود برسانم.

پیش از این که سقراط را در دادگاه غیرعادلانه آن به مرگ محکوم کنند و جام شو کران را در کفش گذارند، از او پرسیدند:

- آخرین آرزوی تو چیست؟

سقراط گفت:

آخرین آرزویم این است که بر چکاد بلندترین کوه آتن بایستم و با بلندترین بانگی به شهروندانم فریاد بزنم.

آی مردم! چرا با این همه حرص و آز بهترین سالهای زندگی تانرا به گردآوری پول و ثروت صرف می کنید؟ چرا به تربیت فرزندان تان نمی اندیشید در حالی که ثروتی را که در سالیان دراز اندوخته اید مجبوری به آنان به میراث بگذارید.

پایان

(۱) مرحله های زندگی انسان را بدین گونه بخش بندی کرده اند:

اول - نوزاد (تا ۲ ماهه)، شیرخوار (تا ۱۸ ماهه)نویا (۱ تا ۲ ساله)، نویاره (۲ تا ۵ ساله)

دوم - نو نهال (۶ تا ۱۲ ساله)، نوجوان (۱۳ تا ۱۷ ساله)جوان (۱۸ تا ۲۵ ساله)، کلاستان (۲۵ تا ۴۰ ساله)

سوم - میانسال (۴۰ تا ۵۰ ساله)، سالمند (۵۰ تا ۶۰ ساله) سالخورده (۶۰ تا ۷۰ ساله)، کمینسال (۷۰ ساله و بیشتر)

نک: فرهنگ فارسی امروز، غلام حسین صدیقی انتشار و دیگران. مؤسسه نشر کلمه. تهران: ۱۳۷۷.ص.۸۴.

(۲) مدرنیته و اندیشه انتقادی، بابک احدی. نشر مرکز، تهران: ۱۳۷۳ ص "۱۴" همچنین نگاه کنید به: Die Dialektik der Aufklärung, T.W. Adorno. 1936.

اوسنی بنخه

د تیری کئی پاتی

لخوا کیری. او زیاتوی چه د ولسی چین د عصری کولو په دوام کی په دغه جنت ته ورته وضعه لاپسی بشپړمشی. مگر د بشری حقوقو ټولنی (امنستی انترنشنل) په نظر دا یوازی تبلیغاتی افسانې دی. د بشر د حقوقو دغه سازمان ویلی دی چه په ولسی چین کی د بنخو او نارینه وو تر منځ برابری یوازی په یوه ساحه کی عملی شویده. هغه دا چه د بنخو او نارینه وو څخه مدنی حقوق په یو بل سره برابره اندازه سپمول کیږی. د بشری حقوقو دغه ټولنه سره له هغه چه ددی ستر هیواد له کلیوالو سیمو څخه د چا غوږنو ته دیر معلومات او خبر نه ورسیری. پوهیږی چه په ولسی چین کی د بنخو بشری حقوق په آگاهانه ډول تر پښو لاندی کیږی. په تیره بیا هغه بنخې چی له سیاسی پلوه فعال دی او یا په یوو اقلیت پوری اړه لری. د مثال په ډول د تبت سیاسی فعالی بنخې او یا له

چمتو نوی. " دا وایی چه د لویدیزو مطبوعاتو دا ادعا چه په ایران کی ټکری په سر بنخې په خوشحالی سره د هغه څه چه د دوی په سر راډول کیږی هر کلی کوی. بیخی بی خایه او غلطه ده. او همدغی د ایران د ملی مقاومت جبهی د ایرانی بنخې په برخه کی وایی چه ایرانی بنخې په دپرسیون اخته دی. ایرانی بنخې یعنی هغه بنخې چه په منځنی قشر او یا په لوړ قشر پوری اړه لری. لکه روشنفکران او هنرمندان ددغه راز فشارونو او مسانعتونو په وړاندی مبارزه کوی. ځکه اسلامی انقلاب پدی هیواد کی د بنخو لخوا د شونډو سره کول هم د مقاومت او سرکشی معنی ورکوی.

د ایران د بنخو مقاومت بیلی بیلی بنی لری. کله چه بنخې په ښکاره ډول په خپلو حقوقو تینگاره کوی او کله چه په بندیخانو کی د کړونکو او شکنجه کونکو تر فشار لاندی حتی که لدی کیله اعدام هم شی، نه په کونډو کیږی. کله چه دوی رنگارنگ کالی چه اجازه یی نشته، اغوندی، کله چه نری ټکری په سر او نری جرابی په پښو کوی. او کله چه سینگار کوی. شونډی سری کوی او خپل نوکان په پیکه رنگونو رنگوی دا ټول مقاومت دی او حتی بنخې سره له هغه چه حملی پری کیږی او نیول کیږی بیا هم له خپلو ټکریو سره په عمومی پارکونو کی جنساستیک کوی تر څو چه پدی ډول د مربوط مقام لخوا دوی ته د سپورت د کولو دپاره د پارک په گوښه کی ځای ورکړل شی. ایرانی بنخې په دی په قهر دی چه د اسلامی شریعت په اساس دوی ته یوازی نیمایی میراث ورسیری. په ترافیکی حادثه کی د مړه کیدو په صورت کی د بنخې د وینی بیه د نارینه د وینی نیمایی ده. او همدغی دا خبره پری ډیره سخته تسمیری چه میرو ښه بنخه له بل سری سره د ارتباط له امله سنگساریږی. ایرانی بنخې لدی ټولو فشارونو سره مبارزه کوی او کوشش کوی چه تن ورته کی نږدی.

د نړۍ په دیرو ټولنو کی بنخې دیته پکار دی چه زامن وزیری او سخت کارونه تر سره کوی. یوازی د ډیرو لږو بنخو دپاره ددی امکان شته چه د کار، خواری او بی وزلی او شاته پوری وهل کیدو له شیطانی کړی څخه خان رواباسی. د نړۍ د ۱۰۳ میلیارډو وکړو له ډلی څخه چه په حداقل معیشت کی ژوند کوی ادامه لري

لخوا کیری. او زیاتوی چه د ولسی چین د عصری کولو په دوام کی په دغه جنت ته ورته وضعه لاپسی بشپړمشی. مگر د بشری حقوقو ټولنی (امنستی انترنشنل) په نظر دا یوازی تبلیغاتی افسانې دی. د بشر د حقوقو دغه سازمان ویلی دی چه په ولسی چین کی د بنخو او نارینه وو تر منځ برابری یوازی په یوه ساحه کی عملی شویده. هغه دا چه د بنخو او نارینه وو څخه مدنی حقوق په یو بل سره برابره اندازه سپمول کیږی. د بشری حقوقو دغه ټولنه سره له هغه چه ددی ستر هیواد له کلیوالو سیمو څخه د چا غوږنو ته دیر معلومات او خبر نه ورسیری. پوهیږی چه په ولسی چین کی د بنخو بشری حقوق په آگاهانه ډول تر پښو لاندی کیږی. په تیره بیا هغه بنخې چی له سیاسی پلوه فعال دی او یا په یوو اقلیت پوری اړه لری. د مثال په ډول د تبت سیاسی فعالی بنخې او یا له

پالیسی اتحادیه اروپایی در قبال پناهندگان افغان

پیوسته به گذشته

متن بیانیه خانم Buitenweg عضو پارلمان اروپا در کنفرانس اروپایی مهاجرت و مشارکت ۲-۵ دسمبر ۹۹

غرض معلومات شما باید توضیح نمایم که مستحقین VVTV آن پناهجویانی اند که دارندهٔ معیار های پناهندگی شناخته نمی شوند اما بخاطر نا امن بودن شرایط عمومی کشور شان، به کشور خود شان بازگردانده شده نمی توانند. به اساس این پالیسی افغانهایی که بیشتر از دوهفته در پاکستان زندگی کرده اند مستحق VVTV شناخته نمی شوند جز اینکه بازگشت شان خطرات انسانی غیر قابل قبول را ببار آورد.

حزب سبز ها را اتخاذ این پالیسی بدو علت بشدت مشوش ساخته است. از يك جانب حکومت هالند هیچ گرانتي کرده نمیتواند که پاکستان محل امن برای پناهندگان افغان است. پاکستان کنوانسیون ژنیو در مورد پناهندگان را امضا نکرده است، پاکستان دولت طالبان را برسمیت می شناسد و طالبان دسترسی نا محدود به قلمرو پاکستان دارند. علاوهً پالیسی نادرست پاکستان باعث آن شده است که يك جو ناسالم برای ۱،۲ میلیون افغان مهاجر در پاکستان بوجود آید.

دلیل دوم این تشویش ما اینست که پذیرش افغانها در پاکستان گرانتي شده نمیتواند. در جریان مذاکرات برای پذیرش دوباره مهاجرین افغان، جانب پاکستانی ابراز داشته است که به پذیرش دوباره مهاجرین افغان تمایل زیاد ندارد چه همین اکنون میزبان ۱،۲ میلیون افغان میباشد. پاکستان ابراز داشته است که اتحادیه اروپا باید اکنون خود مسؤولیت ده ها هزار افغانی را بدوش بگیرد که وارد سرحدات آن شده اند.

بدینترتیب می بینیم که با، یا بدون پالیسی اروپایی در زمینهٔ امور پناهندگی، پالیسی پناهندگی کشور های عضو در حال تغییر است و این تغییر در جهت مثبت نمیباشد. این بدین معنی نیست که پالیسی اروپایی پناهندگی ضرورتاً مثبت خواهد بود. ما بخوبی مطلعیم که در آنجا نیز خطراتی موجود است و این خطرات را باید خنثی ساخت. قضاوت دقیق درین رابطه زمانی صورت گرفته میتواند که این پالیسی تدوین گردیده و اعلان گردد. البته نشانه های مثبت همین اکنون وجود دارد. مهترین نشانه مثبت از نظر ما همانا قبول این امر توسط کشور های عضو است که کنوانسیون ژنیو سنگ تهداب پالیسی پناهندگی اروپایی را تشکیل خواهد داد و اما تشکیل و طرز کار گروپ عالی کار، که اکنون به آن خواهم پرداخت مثبت خوانده شده نمیتواند.

تشکیل گروپ عالی کار به ابتکار حکومت هالند صورت گرفت. وظیفه گروپ عالی کار اینست که پیشنهادات همه جانبه یی را در ارتباط با برخی کشور های مشخص که از آنها به اروپا زیاد پناهنده می آید تدوین کنند. این بدین معنی است که اتحادیه اروپا میخواهد نه تنها به عواقب مهاجرت بلکه به علل مهاجرت نیز بذل توجه کند. طرحی که به این ارتباط تحت کار گرفته شده عبارتست از پالیسی چند بعدی که ساحات امور خارجه، کمک های انکشافی، اقتصاد و امور پناهندگان را دربر میگیرد. هدف این پالیسی عبارتست از براه اندازی فعالیت برای بهبود وضع در کشور اصلی پناهنده و فراهم ساختن زمینهٔ کمک به آنانیکه هنوز هم ناگزیر به پناهنده شدن میباشد.

تا اکنون گروپ عالی کار در مورد پنج کشور پلان تهیه داشته است. این کشور ها عبارتند از افغانستان، مراکش، سومالیا، سریلانکا و عراق. گزارش افغانستان توسط مقامات هالند تکمیل شده بود که در کنفرانس تامپره مورد پذیرش قرار گرفت. همچنان فیصله به عمل آمد که گروپ عالی کار به تلاش خود ادامه دهد و پلان عملی تهیه شده مورد تطبیق قرار گیرد. اینکه این پلان چگونه مورد تطبیق قرار خواهد گرفت، اگر صادقانه بگوئیم، هنوز روشن نیست. پلان عمل در مورد افغانستان نکات تکانهنده یی دارد. مایه تعجب است که این نکات در مطابقت با مشاهداتی نمیباشد که در مقدمه این پلان از آن تذکر رفته است. درین مشاهدات از تخطی وسیع و صریح حکومت طالبان از اصول

حقوق بشر تذکر بعمل آمده است. گروپ به این نظر است که این وضع زندگی در افغانستان را برای بسیاری از مردم، بخصوص زنان دشوار ساخته است. ولی دستورالعملی که گروپ کار پیشنهاد میکند عمدتاً متوجه این هدف ساخته شده است که تعداد پناهجویان افغان به اروپا را به شکل قابل ملاحظه تقلیل دهد. گروپ عالی کار با وصف اطلاع از غیر عملی بودن زیست مصؤون افغانها در پاکستان و ایران و بدون توجه به این واقعیت که دول این دو کشور حتی قادر به ادامه پالیسی پناهندگی فعلی خود هم نیستند، تصمیم دارد پناهندگان افغان در منطقه جابجا شوند و از آمدن شان به اتحادیه اروپا جلوگیری گردد. غرض جلوگیری از ورود افغانها به اروپا، گروپ های افسران و کارشناسان به منطقه ارسال میگردند تا به مقامات محلی در کنترل جدی اسناد آئنده افغانهایی که به اروپا سفر میکنند بگیرد. همچنان توصیه میگردد که از طریق اخذ تماس دیپلماتیک زمینه پذیرش افغانهایی که از اروپا بازگردانده خواهند شد در کشور های پاکستان و ایران فراهم گردد. بدینترتیب اقدامات پیشنهادی جز ادامه فشاری که هم اکنون وجود دارد مفهوم دیگری ندارد. انتظار داشتم درین پلان عمل به اقداماتی برای بهبود وضع حقوق بشر درافغانستان جا داده شود ولی متأسفانه درین زمینه اصلاً توجه نشده است.

جهت مثبت این پلان در تقویه مالی شعبه کمیشتری عالی ملل متحد برای پناهندگان (UNHCR) در پاکستان جهت بهبود وضع زیست پناهندگان افغان خلاصه میشود. با تأسف که بودجه تخصیص داده شده به این موضوع بی حد ناچیز است. چه قرار است این کوشش ها از يك منبع بودجی یی تمویل گردد که سالانه صرف ۳۵ میلیون یورو میباشد. این بودجه صرف برای پناهندگان افغان و برای پناهندگان در کشور های همجوار افغانستان اختصاص نداشته بلکه سهمیه تمام قارهٔ آسیا میباشد. بناً پولی که بدسترس دفتر (UNHCR) در پاکستان برسد به هیچ صورت جوابگوی خواستها و ضروریات مهاجرین افغان نخواهد بود.

جلوگیری از آمدن افغانها به اروپا سیاست نیست. در وضع کنونی پناهندگان افغان دلایل مقنع برای ترك کشور خود دارند. بنابراین در پالیسی کوتاه مدت خویش باید اتحادیه اروپا بدو نکته توجه کند:

تهیه منابع مالی کافی برای کمک به پناهجویان افغان در منطقه از طریق (UNHCR) و همچنان حمایت از آن پناهندگان افغان که به اروپا داخل گردیده و تقاضای پناهندگی میکنند.

نتیجه گیری های قرارداد امستردام و کنفرانس تامپره میتوانند، نه اینکه هستند، بلکه میتوانند اساس خوبی برای يك پالیسی عادلانه و همه جانبه پناهندگی برای اتحادیه اروپا باشند. بخاطر رسیدن به این هدف باید طی سالها و ماه های آینده دست به اقدامات مشخصی زد. یکی از این اقدامات عبارتست از همکاری با سازمان هایی چون فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند (FAVON) بشما اطمینان میدهم که نتیجه همچو همکاری ها، با وصف آنکه دیر ثمر اند، بسیار مثبت خواهد بود.

(ختم)

د لري مخ پانې برخه

په پاکستان او ایران کې

خبره پیلومه د " شرق نجلی " د خاطراتو له کتابه

د پند عبرت درسونه په کتاب کې له هر بابو

د افغان په خاوره تجاوز ناحق اشغال و

د پاکستان له پاره، د هما مرغه نیکمرغه فال و

د کرپسېس تحفه وه د " برژنف " له خواو پاکستان ته

سیاست پوهانو کړي داخبره ټول جهان ته

په میلیون، بیلیون ډالر رامت شول پاکستان ته

ستراتیژیک هیواد شو د غرب نړۍ جهان ته

د نوی ټیپ وسلې چې نه وې استعمال په دانړۍ کې

امریکا به رالیرلې پاکستان ته ښې پریسمانه په بهرۍ کې

له ستنگره رانیولی له ډولونو تر سکره

مایونونه یی شیندل په سلگونو تر سل زره

لاسونه پټې به یی کړی بوچې له کوچنیو ماشومانو

له سپین پیرو ښځو، بېگناه وو انسانانو

" له گاو نه یی غږود " نه ورکاوه مجاهد ولس افغان ته

ولجه یی کړلې خپلو ذخیرو کې د سیاگوزار له پاره هندوستان ته

او داسی نور....

له بده مرغه د جهاد د کلونو په اوږدو کې په لسگونو افغان ټولنیز ملی شخصیتونه، استاذان او روشن فکران په رڼا ورځ د پښور ښار او په ځینو نورو پاکستانی ښارونو کې په ترور محکوم شول، ارواوي یی حق ته وسپارلې خو دهغوی ترورستان او مسئولین څرگند نه شول.

د پاکستان پولیس او ای.اس.ای تراوسه پورې پټه خوله پاته شوی دی. د بشري حقوقو د ساتونکو او ژورنالستانو د انتقادونو سره سره یی د پاکستان پولیس مسئولیت په غاړه نه اخلي.

همدا اوس په پاکستان او ایران کې افغان مهاجرین د پولیسو د سختی زورونی او ږیروني سره مخامخ شوی دي. د نړۍ والوقوانیو او موازینو پر خلاف له ایران څخه افغان مهاجرین په زوره شړل کیږي. له ټولو شرمونکي خبره خو داده چې د هغوی شته او مال هم ترې اخستل کیږي. د هغوی په زوره د ایستلو مسأله خو خلې د جهان په ډله ایزو خبرونو کې خبره شوی ده خو لکه څرنگه چې ښایی د هغوی فریاد او ژړاووته چا غور نه دی نیولی.

هغه مهاجر افغانان چې په پاکستان او ایران کې اوسیږي، لکه څرنگه چې ښایی دوی د پاره د زده کړې زمینه نه ده میسر شوی. حتی هغوی چې پخپل مصرف غواړی تحصیل وکړی د تحصیل له حق څخه یی برخې شوي دي. په پښور کې د افغان مهاجرو د عالی تحصیلاتو مؤسسات په مختلفو پلمو څو خلې تړل شوی او بیا پرانیستل شوی دی خو د اقتصادی مشکلاتو له امله ډېر کسان د تحصیل په ارمان کې سوزیږی. بی له شکه ښوونه او روزنه ډیره قیستی پروژه ده. ددې پروژې په تحقق ډېری پیسی مصرفیږی. د اسلام اساسي قانون هم ښوونه او روزنه ده. ددغه قانون په اساس زده کړه په نر او ښځه فرض گڼل شوی ده. د بشر په اساسی حقوقو کې هم ښوونه او روزنه اساسي او لازمی جز گڼل کیږی خو ددغو ټولو اړتیاوو او ضرورتونو سره سره افغان ماشومان که په افغانستان کې دي، پاکستان او یا ایران کې له دغو اساسی حقوقو څخه محروم ساتل شوی دی.

که څه هم چې ملگري ملتونه ځینې خبریه مؤسسات او انجیوگانې په دغه برخه کې په فعالیت لگیا دي خو هغه دومره لږ څه دي چې په نشت کې راځي. ادامه لري ...

چه باید کرد

سید نظام الدین وحدت

و چه میتوان کرد؟

پیوسته به گذشته

بناً دعوت به خشونت تحت هر نام و عنوانی که باشد خیانت آشکار و جفای شرم آوری است که در حق ملت ما روا داشته شده و میشود. جنگ و خصومت کنونی نیز همین واقعیت را میرساند که مدعیان قدرت و حامیان صاحب منافع شان در سطح منطقه به حیث مسببین بالفعل و بالقوه تراژیدی جاری در کشور ما هنوز هم ازین سلاح کارآزموده استفاده میکنند با اغواگری و حيله های رنگارنگ خشونت جاری را توسعه می بخشند. تضاد های جدید را تولید و تبلیغ می کنند. از حق و حدی این قوم و آن طایفه این ست و آن ست، این اکثریت و آن اقلیت دم می زنند و فتنه می سازند.

هیئات که هنوز قلوب ما ازین تلخی ها و تجارب عبرت نگرفته و این مکر رسوا هنوز هم در سرزمین من و تو کارساز است.

هموطن عزیز و دردمند! آتش سینه ات را خاموش کن تا بیشتر ازین خود و من را نوزانی.

اما چه باید کرد؟

آن لحظه فرا رسیده است تا از خود بپرسم، ای ملتی که بیرحمانه ترین جنایات برتو جاریست پس چگونه میتوان

دیگران را واداشت تا اسلحه به قاتلان ندهند، دخالت سازمانهای جاسوسی شانرا در کشور ما قطع سازند و وقتی پای حقوق بشر در میان بود ما را نیز بشر بشمارند و یا اینکه وطنداران جنگ طلب خویش را چگونه میتوانیم از خر شیطان پیاده نماییم تا راه آرامش و نرمش هموار گردد.

به عقیده من برای رسیدن به این آرزو ها باید راهی را رفت که همواره راهیانش را به منزل مقصود رسانیده است، این راه، راه خویشتنداری و گذشت است. خویشتنداری صعهٔ صدر می آورد، دید آدمی را وسیع می سازد و آن زمان چشم تا ملکوت اعلی می بیند.

اگر ما به خود پاور کنیم پیشگامان و مصلحینی را که در جمع خویش داریم صلاحیت پیش قدمی بدهیم و باز مشتاقانه به دور آنها حلقه زنیم و فریاد آشتی و اخوت را بلند کنیم از هر هوسطن خویش با محبت و ملاطفت بخواهیم تا با ما هم صدا و هم رکاب شود و رجحان عقل، خرد و وجدان را پیشنهاد کنیم، و از خود آغاز کنیم، کینه های خورد و بزرگ را فراوش نماییم، از حد و تنگ چشی دست برداریم، در موقعی که دست ما به انتقام تواناست آنرا با ترحم و عطوفت بکار بریم در چنین فرصتی به جای خشنودی شیطان و نفس خویش خدای معبود را راضی سازیم، یقیناً که ثمرهٔ نیکوی آنرا بزودی خواهیم دید.

ما که خود از قربانیان بیست و دو سال جنگ و خونریزی هستیم حال که فرسخ ها از وطن دوریم، پس چرا در جمع کوچک خویش در آتش نفاق و بدبینی می سوزیم، ما اگر از شر نفاق و جدال های بیهوده میان خود فارغ شویم آنگاه قادر خواهیم بود همتوگان و هموطنان به کلیم خون نشستهٔ خود را در داخل وطن هم نجات دهیم.

ما در خارج از کشور و بخصوص در اروپا می توانیم سرمشق شویم و فصل جدیدی را در تاریخ کشور خویش بگشاییم، و قدم در راه خیر و مصلحت ملی بگذاریم. ما میتوانیم با خویشن داری و احترام متقابل از افراد متفرق، کتلهٔ متحد و یکپارچه یی بسازیم، بجای صد ها دست ضعیف، کوتاه و لرزان دست واحد و نیرومندی برای حقوق و حضور خویش دراز نماییم، صدا ها را یکجا کنیم تا نعره یی شود و به گوش کر هم برسد.

ما میتوانیم عاقلان و مصلحان خود ها را با اصرار و تهذیب در صف مقدم خویش قرار دهیم تا از تجارب و دانش شان بهره مند شویم، ما میتوانیم سرکشی های غریبض را لگام بزنیم و به جای خودخواهی و کله به سنگ کوبیدن به سرورانی که مستحق پیشگامی جامعه امروزی ما اند صلاحیت خیرخواهی بدهیم، آنگاهست که می توانیم توقع نجات داشته باشیم.

اگر ما به تبارز جنبه های انسانی و هوشمندانهٔ خویش متصل شویم قابلیت های منطقی و انسانی مورد نیاز را در وجود خود داریم. آنگاهست که در دیدهٔ جهانیان دوباره هویت خویش را باز خواهیم یافت. چه بهتر که ما افغانهای مقیم اروپا پیشگام شویم و از همین دیار غربت آغاز نماییم تا به جهانیان نشان دهیم که ما افغانها راه نجات و فلاح خویش را خود می یابیم، با این بینش و نگرش که هیچ فرد و گروهی از اولاد آدم نمیتواند از اشتباه میراً باشد همهٔ ما برای تصحیح خطا ها و اشتباهات گذشتهٔ خویش نیازمندیم. در شرایطی که استکاک ها میان گروه ها و نیرو های سیاسی و اجتماعی جامعهٔ افغانی به گودال غیر قابل عبوری مبدل شده است بیش از هر زمان دیگر نیازمندی ما را به یافتن میکانیزم بالنسبه قابل قبولی مطرح میسازد که به نوعی با خواست اکثریت جامعه هم آهنگی و مطابقت داشته باشد که جهت تحقق آن بدون شك به همکاری و مشارکت همه نیرو های فعال سیاسی، اجتماعی جامعه ای موجودهٔ ما احساس نیاز می شود.

اگر از میان ما چنین افرادی پیشقدم می شوند یقیناً حمایت اکثریت قاطع ملت را با خود خواهند داشت به شرط آنکه این رستاخیز بر پایهٔ صداقت و فداکاری بنا یافته باشد تا منجر به عمل مشترک و تاریخی برای نجات گردد.

بدون تردید امروزه هواداران این طرز فکر در میان ما کم نیستند وچنین جنبش ها و جهش هایی در حال حاضر در شرف تکوین اند که می توانند به کانون مطمئن و با ثباتی برای همکاری و مساعی مشترک همهٔ ما مبدل شوند.

سیمونه دوه میلیون او څلورسوه زره خلک په دا جنگ کښی ووژل شول، د ښار ټول شتمنی لوټ او ښکلی هرات وسوزول شو.

د نیشاپور د خلکو مقاومت

د چنگیزخان مصیبت په ۱۲۲۱ م کښی په نیشاپور باندی هم صادر شو. سره ددی چه د نیشاپور خلک د قحطی سره مخامخ وه، په میرنی مقاومت یی لاس پوری کړل. پدی جنگ کښی د چنگیزخان زوم تغاجار ووژل شو. نو د چنگیزخان لور د خپل میره د انتقام د نیولو دپاره د جگری میدان ته راغی او امریی وکړه چه ټول زنده جان باید له مینځه یوړل شی. پدغه نابرابره جگړه کښی بالاخره نیشاپور د چنگیزیانو لاس ته ولویده او ټول ژوندی موجودات یی له مینځه یوړل. خو د افغانستان د نیشاپور ښار خاطره د چنگیزخان د کورنۍ په حافظه کښی پاته شو.

ادامه لري

د هرات د خلکو مقاومت

د حمدالله قزوینی په روایت د هرات ښار د غوری سلطنت په وخت کښی دوولس زره دوکانونه، ۴۴۸ زره کورونه، ۲۵۰ مدرسی او خانقاهی درلوده. کله چه په ۱۲۲۱ م کښی د چنگیزخان لښکر هرات ته داخل شو، دا ښار د شمس الدین جوزجانی په لاس کښی وه. ملک شمس الدین د خلکو د شوری په اساس د تولی خان ناسینده، چه د هرات د ښاریانو د تسلیمی غوښتنه کاوه، ووژل او جنگ اعلان شو.

د جگړه په اوومه ورځ ملک شمس الدین شهید شو. نو د مرحوم غبار په قول د ښار "اشراف او روحانیون" د تولی خان سره مصالحه وکړه خو د هرات ښاریان ددغه سازش مخالف وه. د هرات خلک په قیام لاس پوری کړه، اوه ورځی پرله پسې جنگ روانه وه. د قاضی منهاج السراج جوزجانی په وینا، په ټول هرات کښی شپږ سوه زره نفوس او د هرات د شاوخوا

د لمړي گڼې پاڼې

بارکزی:

د آزادۍ غوښتونکی تاتوبی

وه چه چنگیزخان ناکامه راستنیدوته مجبوره شی، دا د چنگیز لښکر ته د پرمختگ د لار د بندولو معنی درلوده او له همدی کبله دده دری خامن (چغتای، اوکتای او تولی) د عظیم لښکرو سره د پلار مرستی ته ورسیدل. د نصرت کوه د قصر تحکیمات د تالقان په دفاع کښی مهم رول درلود خو بیا هم د ژور مقاومت د تغذیې اصلی منبع د تالقان د خلکو وطنپالی وه. د مغل بی شمیر لښکر د ستنو او ختو په راوړلو شروع کړه او د نصرت کوه د ډیوال په مقابل کښی یوه مصنوعی تپه جوړه کړه. د دغه تپه له لاری چنگیزیان ښارته ننوتل. خو د تالقان ښاریان خپل مقاومت ته دوام ورکړ او تن په تن جنگ شروع شو. د تالقان د غازیانو تعداد د چنگیزیانو د تعداد سره د مقایسې وړ نه وه خو د افغانانو د توری غیر تر هغه وخت اوړیدل کیده چه ټول شهیدان شول. د تالقان د خلکو د دغه مقاومت یاددوونه د تاریخ په زړه په زرغون خط لیکل شوی ده.

د بامیان د خلکو مقاومت

د بامیان خلک هم د چنگیزخان ناسینده چه د ښاریانو نه د تسلیمی غوښتنه کول، وشړل او تصمیم ونیول چه تر آخرنۍ سلگۍ پوری د خپل ښار دفاع وکړی. د چنگیزخان د لښکر په مقابل کښی دا وار بامیان ولاړ وه. یو ښار چه د تاریخی عظمت خاوند او تر تالقان لږ څه لوی وه. د بامیان ښار د "شهر غلغلغ" په مرکز کښی ځان د چنگیزیانو سره د جگری دپاره چمتو کړی وه. پدی جنگ کښی هم چنگیزخان شخصاً د لښکر قوماندانی په لاس کی درلوده. د بامیان د خلکو په توره ډیر چنگیزیان ووژل شو خو کله چه د چنگیزخان د نسبی مووحن میر په ځمکه ولویده، په چنگیزخان باندی رڼا ورځ تورتم شو. خپل خولۍ یی له سر نه ایسته کړه او د لیونی په شان د جگری میدان ته داخل شو. د چنگیزخان دا حالت دده لښکر هم تشویق کړل چه په لا زیات قتل او وحشت لاس پوری کړی. د چنگیزخان د امر په اساس د بامیان ټول خلک ووژل شو. حتی د امیدواره ښځی نه د توری سره ماشومان وایستل او ووژل شو. وروسته بیا د بامیان ټول حیوانات او نباتات له مینځه یوړل شو. چنگیزخان فرمان صادر کړی وه چه بامیان باید داسی تخریب شی چه نور نو د ژوندی موجوداتو د اوسیدلو قابلیت د همیشه دپاره له لاسه ورکړی. د چنگیز د لښکر هغه وحشت چه په بامیان کښی وشو، د نړی په تاریخ کښی ساری نلری.

د چنگیزخان لښکر چه د خوارزمشاهی منقط امپراطوری د وسلی او ثروت د چپاول په نتیجه کښی ډیر قوت تر لاسه کړی وه هیله درلوده چه خراسان (افغانستان) لند وخت کښی اشغال کړی. خو چنگیزی د افغانانو د وطنپالی نه هم بی خبره نه وه او له همدی کبله دری قوی لښکر یی سمبال او په ۱۲۲۱ م کښی د افغانستان خواته روان شو. لمړی لښکر د بدخشان او تخارستان د سیمو په نیولو موظف شوی وه. دوهم لښکر د چنگیزخان د زوی تولی تر مشری لاندی د افغانستان د شمال لویدیځ ولایاتو د نیولو دپاره استول شوی وه. دا لښکر چه د محلی خلکو د مقاومت سره مخامخ شو په ډیر وحشیانه ډول ټول ښارونه او کلی وران او د اوسیدونکو نه پاکه کړه. د دریم لښکر مشرتوب خپله چنگیزخان درلوده. د چنگیزخان تر قوماندی لاندی لښکر چه دری سوه زره جنگیالیان پکښی وه د بلخ لرغونی ښار خواته روان شو.

د چنگیزخان لښکر چه په اروپا کښی تر برلین او ویانا پوری بی ساری موفقیتونه ترلاسه کړه او د نړی ستر هیوادونه لکه روسیه او چین د خپل توری په زور ونیول، د افغانانو د بی ساری مقاومت په لیدو سره متعجب شوه. د هیڅ هیواد نیول چنگیزیانو ته دومره مشکلات پیدا کړی نه وه لکه افغانستان. د افغانانو د حماسی مقاومت ځینی مثالونو نه په لند ډول، دلته اشاره کیږی. د بلخ د تسلیمیدو د ترخی تجربی تر څنگ افغانان د خپل مقاومت سره وښودل چه هغوی د خپل هیواد د دفاع په خاطر د خپل ځان نه په آسانی سره تیریدی شی.

د تالقان د خلکو مقاومت

کله چه د تالقان خلک واوړیدل چه د چنگیزخان لښکر د هغوی د ښار د نیولو په نیت د تالقان خواته روان دی، د تالقان په جامع جماعت کښی راټول شول او قسم یی یاده کړل چه د خپل ژوند تر آخرنۍ سلگۍ پوری به د خپل ښار نه دفاع وکړی. هغوی یو بل سره خدای پامانی وکړی، د ښار دروازی یی د چنگیزخان په مخ کښی وټړل او د شو جامو سره د مقاومت دپاره ځان چمتو کړل. کله چه د چنگیزخان نماینده د ښار دروازی ته راغله او د ښاریانو د تسلیمی غوښتنه یی وکړه، د ننگیالی ښاریانو لخوا وشړل شو. د چنگیزخان مخوف لښکر چه د ټوله نړی د نیولو ملا تړلی وه، یواځی د تالقان د کوچنۍ ښار په مقابل کښی ډیری میاشتی تم شو. د تالقان عیاروان د شپي لخوا په چنگیزیانو باندی د چریکی گزاردونو سره د هغوی ډیر جنگیالیان له مینځه وړل. ددی خطر موجود

دکتور روانگر:

آيينه طبابت امروزي درپاکستان و افغانستان صحت و افغانان

(بخش اول)

علل و تنوع امراض روانی

صحت متشکل است از دو جزْ لاینفک: صحت جسمی و صحت روانی که از همدیگر تأثیر پذیراند، باین تفاوت که اثرات سؤ امراض روانی بر صحت عمومی یک فرد در مقایسه با اثرات و عواقب ناگوار امراض جسمی بر روان و صحت روان خیلی ها عمیق تر و همه جانبه تر است، چه امراض روانی اصلاً اعراض و مشکلات خیلی متفاوت، چندین جانبه و شدید جسمی را حاوی بوده و گاهی هم بشکل امراض جسمی خاص عضوی را مآذف، کرده و بعضاً چندین عضو را طور جداگانه در اوقات مختلف و یا همزمان آزرده مینماید. خلاصه اینکه شکایات روانی در سیر امراض جسمی بوجود آمده میتواند، لاکن معمولاً این اعراض و مشکلات سطحی و خفیف اند در حالیکه امراض روانی علاوه براینکه حاوی انبوهی اعراض و علایم با لذات روانی اند، گاه شکایات متعدد و شدید جسمی، اصل اختلال روانی را، مستور کرده، تفکر شخص و اطرافیانش را مغشوش ساخته سبب میشوند تا مریضان نسبت شکایات جسمی برای معالجه به دکتوران متخصص امراض جسمی مراجعه کنند. البته پایین بودن سطح دانش عمومی و صحتی افراد و جامعه نیز عامل خیلی مهم دیگری برای عدم درک پرابلم های روانی و مراجعه بموقع نزد متخصص مربوطه میباشد.

علاوتاً هرگاه مؤثریت جدی و عمده عوامل محیطی (اقتصادی - اجتماعی) را در بخش امراض روانی در نظر نگیریم، محض بر پایه عوامل جسمی به ابهامات فراوان سرخورده و به جایی نمی رسیم.

دماغ یا مغز ارگانیست که دارای وظایف متعدد جسمی و وظایف عالییه می باشد.

وظایف کنترلر جسمی به اشکال حسی و حرکتی و ارادی و غیر ارادی یا خودکار و بالنفسه می باشد، در حالیکه وظایف عالییه و فعالیت های مغلق دماغ عبارتند از: حافظه، تفکر، خوب دیدن یا بد دیدن، قوت داشتن یا نفرت کردن، عشق ورزیدن، بیداری و خواب و تنظیم دور، وقت، طول و عمق خواب، خوشی و غم، پذیرش و تردید و از همه مهمتر و مغلق تر شعور یا روان.

شعور یا روان عبارتست از حالتی که شخص گاه و جا را تمیز کرده و تماسش از طریق حواس او با محیطش برقرار باشد. یعنی در زمان معینی در ساحات روحی و جسمی (حرکتی و حسی) با ادراک، فعالیت و معرفت خویش ترکیب با معنی، روشن و مطابق حال موجودش را اعمار کند، که این حالت را شعور آگاه نامیده اند. خواب شعور آگاه را بصورت مؤقتی زایل میکند و بیداری همان شعور آگاه است، یعنی بخشی از شعور، در حالیکه شعور نا آگاه یا روان نا آگاه

بخش دیگر آنتست که بجای خود دارای اهمیت فراوان و رول مؤثر و فعال در حیات روانی شخص میباشد.

هرگاه بدون دریافت کدام آفت و ضایعه عضوی در دماغ، ادراک، عکس العمل های فردی و شناخت شخص از نورم منحرف بنظر آید، معنی میدهد که روان شخص مختل گردیده است که چنین اختلالات از طریق شبکه عصبی عضویت چه حسی و چه حرکتی، چه ارادی و چه غیر ارادی بر جسم اثر گذارده و انعکاسات جسمی امراض روانی را باعث می شوند.

عوامل عمده اختلالات روانی دوتا اند:

۱- عوامل بیرونی و محیطی (اقتصادی - اجتماعی)

۲- عوامل عضوی (امراض عصبی و امراض عمومی یی که اعصاب و روان را متأثر می سازند یعنی مغز را مآذف میکنند).

درک امراض روانی و پذیرش اینکه یک مرض روانی در ما تأس کرده بنابر دخالت عوامل ذیل ساده و آسان نیست:

۱- عدم شناخت روان و فعالیت های روانی افراد که سطح دانش و آگاهی عمومی و صحتی بلند فردی و جمعی را خواهانست.

۲- تازه و جوان بودن این رشته که بصورت علمی و مدون عمر کوتاهی دارد و مقایستاً نا مأنوس می نماید.

۳- موجودیت شکایات جسمی منفرد یا جمعی واضح و حتی گاهی غالب و برجسته در امراض روانی .

۴- عدم موجودیت و دریافت تغییرات عضوی مشخص و واضح در جسم.

۵- عدم موجودیت متخصصین ورزیده (درکشورما) برای معرفی این بخش امراض به جامعه و مردم تا آنرا مانند مریضی های جسمی دانسته در صورت تبارز مشکلات روانی نه شرمند و احساس کمبود و خجالت نکنند، چه تغییرات روانی معنی دیوانگی را نمی رساند و همه مریضان روانی دیوانه نیستند. مراجعه به طبیب روانی ترسی ندارد و ضرری به شخصیت فرد نمی رساند. اکثریت امراض روانی مانند امراض جسمی عارضی بوده قابل تداوی اند، بدون اینکه شخص از مشکلات بعدی رنج ببرد یا احساس کمبودی کند. علل متذکره مقابله (وقایه)، تشخیص مقدم، تداوی مناسب، کافی و بموقع، سیر و انزار) باین امراض را با مشکلات و تأخیر معروض نموده عواقب آنها را ناگوار و وخیم می سازد.

چون اکثر معیار های شناخت امراض جسمی را که از جانب عامه مردم بکار گرفته می شوند، اعراض و علایم، ضایعات و تغییرات واضح جسمی تشکیل میدهد که اکثراً تجربی اند و نه تیوریک، بناً فیصله اینکه من مریضم، چه مریضی دارم؟ و به کجا و نزد چه کسی مراجعه کنم؟ ادامه دارد...

د پښتو په فولکلوري سندروکی

د افغان او انگریز د دوهم جنگ انعکاس

تاریخ د هومر په هغو سندرو کی پروت دی چی مجموعی یی د (ایلیاد) او (او دیسی) په نامه یادیری او په تاریخ کی د هومر کار تر هیرو دوت په کسه نه دی.

د (ویرژل) سندری چی مجموعی یی د (انیل) په نامه بلل کیږی د روم د تاریخ په باب موږ ته د تاریخ پېښی د یوی هنری تابلو په چوکاټ کی ترسیوی.

په هر اولس کی دغسی سندری د تاریخ په منابعو کی د اهمیت وړ ځای لری. (را ماین او مهابهارت) او (شاهنامه) دوی لویي د سندرو مجموعی دی چی په هغو کی د آسیا د یوی لویي برخي د خلکو پرونی ژوند او پېښی له هیری څخه ژغورلی شوی دی.

دغسی سندری نه یواځی د لرغونو وختونو د پېښو د هنداری په حیث کار ورکوی بلکی تر نن پوری پر دغه عنعنه تاریخ او ادبیات سره وصل کیږی.

ډار مستتر چی د اولسونو د سندرو په جمله کی یی د پښتو دغسی سندری راټولی کړی او څیرلی یی دی اهمیت یی د تاریخ لپاره د پاملرنی وړ بللی او وایی (که دغه سندری یی اهمیت تلقی شی نو داسی به وی لکه د فرانسوی د لوی انقلاب تاریخ چی لیکلی او په هغه کی د (ماسیه ایز) دیوی سندری نوم هم واخلی). (۱۱)

زموږ د تاریخ ډیر واقعات د همدغی عنعنې په پیروی د محلی شاعرانو له خوا د نظم په چوکاټ کی اچول شویدی چی زموږ د تاریخ د عمده منابعو په حیث استفاده ځینی کیږی.

د افغان او انگلیس دوهم جنگ چی اوس یی یوه پیری تیریری په ډیره غټه سويه یو ه لویه پېښه وه. ددغی واقعی په باب موږ د خپلو داخلي منابعو څخه اسناد لرو او د باندنی واقع لیکونکو هم د هغه په باب مقالی رسالی او کتابونه لیکلی او چاپ شویدی چی یوه برخه یی هم دغه سندری دی چی زموږ د فولکلوریکو ادبیاتو په جمله کی ارزښتمن ځای لری. دا سندری د محلی شاعرانو له خوا د پېښی په وخت کی جوړ شوی او نن زموږ لپاره ددغی تاریخی څیړنی په برخه که دیوی عمده منبع په حیث کار راکولای شی.

هغه منظومه چی د افغان او انگلیس د دوهم جنگ په باب ویل شویدی د یوه فرانسوی پوه ډار مستتر په وسیله راټولی شوی او نوموړی په خپل معروف اثر (دپښتونخوا د شعر هارو بهار) کی چاپ کړیدی.

ادامه لري

د هغو ټولنو د تاریخی پېښو په باب چی د اجتماعی ودی سطح یی پوره لوړه شوی نه وی تر لیکلی تاریخ یی فولکلوری ادب د واقعیتونو ښکارندوی وی.

په دغسی ټولنو کی د قدرت مشکل واکمنان چاته اجازه نه ورکوی چی د بیشر واقعیتو نه دواقتاتو د وقوع په وخت کی هغسی بیان کړی یایی ولیکی لکه څرنگه چی پېښی شوی وی.

په دغسی شرایطو کی پېښی لیکونکی د قدرت طلبانو د غوښتنو تابع کیږی، نو ځکه حقایق د مبالغو تر پنډو پردو لاندی په تیازه کی غوږته وی. دانو دیوه بل عصر د څیړونکو کاروی چی د هغو واقعیتونو څخه پردی پورته کړی او اصل حقایق خلکو ته وړاندی کړی.

دغه کار هم سخت دی، هلته چی د ټولنی سیاسی حاکمیت د قبیلوی مناسباتو تر تسلط لاندی وی نو بیا هم حاکمه قدرتونه د تیرو واقعاتو د وقوع د وخت دواکمنانو سره د قبیلوی او کورنی روابطو په اساس په دی نه راضی کیږی چی د پېښو د مسولینو د کار په باب حقایق ولیکل شی. په ځینو مواردو کی چی پر دغسی واقعاتو وخت تیر شی نو د پېښو دوخت اسناد مغشوش کیږی او حتی د واقعاتو علتونه هم پیکه کیږی او یواځی په حدس د هغو په باب قضاوت کیږی.

ددی لپاره چی ددغسی پېښو واقعیتو نه وپېژندل شی نو فولکلوری سندری خوراښه منبع ده چی د تاریخی پېښو کم و کیف د تاریخ څیړونکو په مخ کی ږدی.

دا عنعنه په ولسونو کی عامه ده چی ولسی او محلی شاعران د تاریخی پېښو په باب منظومې جوړوی او بیایی خلک په یادوی او په بانټارونو او مجلسونو کی ویل کیږی. یو محلی او ولسی شاعر د درباری پېښه لیکونکی په شان دا تکلیف نه لری چی د واقعاتو واقعیتو نه مسخ یا مغشوش کړی بلکی هر څه چی پېښی شوی دی هغه د نظم په چوکاټ کی اچولی دی پداسی شعرونو او منظومو کی د شاعر قضاوت د ولس د قضاوت سره تړلی وی او د خلکو اکثریت په قضاوت کی بی غرضه او پاک وی که چیری د واقعاتو په باب شاعر غلطی هم وکړی هغه صرف یوه سهوه وی نور نو د غرض او خبث څخه سرچشمه نه اخلی.

داسی اولسی سندرو د اولنیو ټولنو د اجتماعی پېښو د تاریخ په روښانه کولو کی ډیری مرستی کړیدی مثلاً د یونان

پروین سړایی

پیوسته به گذشته

این کتله های مهاجر آلمانی از ساحه دولت های پلاک شرق به دوازده میلیون نفر بالغ میگردید که به دو آلمان جاگزین گردیدند. تقسیم نیم قاره هند بریتانوی که در سال ۱۹۴۷ بدو مملکت هند و پاکستان تجزیه شد باعث مهاجرت اجباری ۱۸ میلیون نفوس هندو و مسلمان گردید که از جمله بزرگترین انتقالات نفوس در تاریخ جهان است. همچنان در اثر جدا شدن پاکستان شرقی از پاکستان غربی و بمیان آمدن بنگله دیش در سال ۱۹۷۱ در حدود هشت تا ده میلیون نفوس از یک مملکت به مملکت دیگر مجبور به مهاجرت گردیدند. بعد از تقسیم فلسطین و ایجاد دولت جدید اسرائیل تعداد زیاد اعراب فلسطینی از سال ۱۹۴۸ به مهاجرت اجباری بطرف سایر ممالک عربی متوصل شدند. رهایی مستعمرات سابقه از جنگ ممالک استعماری اروپا سبب مهاجرت اجباری ده ها هزار اروپایی از مستعمرات سابقه انگلیس از آسیا و افریقا به دولت بریتانیه ، از ممالک شمال افریقا و هندو چین سابقه به فرانسه ، ایتالوی ها از حبشه و لیبیا و هالندی ها از اندونیزیا گردید.

در مملکت ما افغانستان نیز آتانیکه چاره را از هر طرف بروی خویش حصر میدیدند در اماکن مقدسه پناه میبردند مثلاً در قندهار به محوطه خرقه مبارک ، در مزار شریف به روضه شاه ولایتآب و در هرات در گازگاه شریف که مرقد خواجه عبدالله انصار است و بعضاً هم در خانقا ها و مساجد

چشم اندازی — بروضع مهاجرین — افغان در آلمان —

در آلمان مهاجران را به چهار دسته بزرگ تصنیف می نمایند:

اول - (اوزن) یا گروه قومی آلمانی نژاد از اروپای شرقی.
دوم - کارگران مهمان از اتحادیه اروپا یا ترکیه که مطابق قرارداد به آلمان می آیند ،
سوم - پناهندگان سیاسی یا متقاضیان پناهندگی سیاسی ، مهاجرین شناخته شده و مهاجرین دیفکتو ،
چهارم - مهاجران بدون سند.

در آلمان کدام قانون روشنی در مورد مهاجرت وجود ندارد. خوشبختانه آلمان از جمله نادر کشور هایست که در آن میتوان معلومات بموقع دقیق جز وار دست اول را در مورد حیات مهاجران افغانی بدست آورد. آمار هاییکه سالانه از سوی بولدسن آلمان انتشار می یابد معلومات جامع در مورد ساختار مردم نگارانه یا دموگرافیک ، تناسب جنس زن و مرد ، سن و سال ، حالت مدنی ، اسکان منظوقی ، نوع مشغله ، سطح تحصیل ، نوعیت تحصیل در مکتب ، مدت اقامت ، همبستگی سیاسی ، سالیان بیکاری ، تعداد کسانیکه کمک سوسیال بدست می آورند و ریکارد جرایم مهاجران افغان را در اختیار محققان قرار می دهند.

انستیتوت انکشاف سیاسی وابسته به دانشگاه زالن در (زادبروکن) نتایج یک تحقیق همه جانبه و گسترده خود را در مورد مهاجران افغانی در آلمان که از سال های ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۶ را دربر می گیرد در سه جلد منتشر ساخته است. خانم دوکتور ملیحه ذوالفقار جامعه شناس افغانی و استاد اسبق دانشگاه کابل رساله دکتورای خود را تحت عنوان مهاجران افغانی در ایالات متحده امریکا و آلمان تحت نظارت پروفیسور زیگریست افغانستان شناس آلمانی در سال ۱۹۹۷ به پایان رسانده است که از لحاظ غنای تحلیل تا هنوز می تواند در مورد مهاجران افغان در امریکا و آلمان مرجع شمرده شود.

خانم سهیلا الکوزی لیسانسه پیداگوژی از دانشگاه آخن ، دیپلوم خود را در مورد زنان افغان در آلمان و هالند برشته تحریر در آورده است. خانم نبیله کریمی الکوزی دیپلوم شانرا در مورد تحولات در وضع خانواده های مهاجر افغان در آلمان برشته تحریر در آورده است. دوکتور محمد اعظم دادفر متخصص امراض اعصاب و روانی تحقیقات مبسوطی در رابطه امراض روانی در آلمان بعمل آورده است و نتایج آثرا تحویل نموده است.

بر مبنای اسناد و شواهد ، شمار مهاجران افغان در آلمان احتمالاً در حدود ۶۰ الی ۷۰ هزار نفر می باشد. احتمالاً برای آنکه متأسفانه ، احصائیه مهاجران افغان را فقط تا سال ۱۹۹۴ داریم در سال ۱۹۹۴ تعداد مهاجران افغانی در آلمان ۵۱۵۲۸ نفر بوده است این در حالیست که تعداد مهاجران افغانی در امریکا طی سال های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۴ به تعدو ۳۱۵۷۵ نفر بوده است. بنابرین مطالعه وضع مهاجران افغان در آلمان کشوری که بیشترین مهاجرین را در مغرب زمین به خود اختصاص داده است کسب اهمیت می کند. از جمله ۵۱۵۲۸ نفر مهاجرین افغانی تا سال ۱۹۹۴ در آلمان در حدود ۱۸۹۲۶ نفر آن مرد ، ۱۴۰۶۱ نفر آن زن ، ۱۸۳۸۳ نفر آن اطفال پایین تر از شانزده سال می باشند.

بدین ترتیب دیده می شود که تعداد مردان مهاجر افغان در آلمان بیشتر از زنان می باشد. از لحاظ مدارج تحصیلی به تناسب امریکا تعداد فارغان دانشگاه در آلمان کمتر است در حالیکه شماریکلوریا بیشتر است.

در امریکا افراد مطابق به قانون ایمیگریشن در ارتباط به روابط خون پذیرفته می شوند در حالیکه در آلمان پناهندگان با استفاده از قاچاق رحل اقامت افکنده اند. در آلمان روابط قبیلوی نسبت به امریکا سست تر است. زیرا در امریکا مهاجران به ارتباط همخونی می روند. ادامه دارد...

مروری بر قوانین ومقررات پناهندگی در هالند:

یکجا شدن دوباره خانواده

پناهندگان در هالند

نوشته هذا ترجمه نشریه ایست از "اداره امور مهاجرت و تابعیت" وزارت عدلیه هالند ، که در آن اسکانات ، شروط و محدودیتهای یکجا شدن خانواده و یا تشکیل خانواده به تعریفی که در متن آمده است تشریح شده اند.

خارجیان و هالندی هایی که در هالند زندگی می کنند ، می توانند خانواده یا همسر شان را که در خارج از هالند بسر می برند ، به هالند بیاورند. این امر وحدت و بهم پیوستن اعضای خانواده و یا تشکیل خانواده نامیده می شود. یکجا شدن دوباره خانواده یا تشکیل خانواده مستلزم وجود شروط معینی است.

۱- یکجا شدن دوباره خانواده یا تشکیل خانواده:

قانون یکجا شدن دوباره خانواده در موردی عملی می شود که یک هالندی یا یک خارجی که در هالند زندگی می کند ، بخواهد همسرش را به هالند بیاورد. اعتبار این قانون در مورد همسری است که فرد پیش از آن که به هالند آمده باشد ، با او ازدواج کرده است. در این قانون فرزندان نیز شامل می باشد. قانون تشکیل خانواده در موردی قابل تطبیق است که یک هالندی یا یک خارجی که در هالند زندگی می کند ، بخواهد همسر یا شریک زندگی اش را به هالند بیاورد. منظور از همسر در اینجا کسی است که فرد پس از آمدنش به هالند با او ازدواج کرده است و منظور از شریک زندگی کسی است که فرد رابطه مستحکم با او دارد. فرزندان کسی که از حاصل هردو نوع ازدواج و رابطه می باشند نیز شامل این قانون شده می توانند. علاوه بر موارد فوق امکان آوردن آن اعضای خانواده به هالند ، که از لحاظ مالی وابسته به فرد هستند نیز وجود دارد. قانون یکجا شدن دوباره خانواده یا تشکیل خانواده کتگوری زیر را دربر میگیرد:

- همسر یا شریک زندگی ،

- فرزندان صغیر (پایین تر از ۱۸ سال) ،

- اعضای وابسته به فرد که نمی توانند در کشور خودشان بمانند (مثلاً فرزندان که سن شان از ۱۸ بالاتر نباشند).

قانونگذاری هالند مبتنی بر پذیرش یک همسری است. بعلاوه همسر یا شریک زندگی باید بیشتر از ۱۸ سال سن داشته باشد. پس اگر کسی چندین همسر داشته باشد حق

ادامه دارد...

علل کلی مهاجرت افغانهاوعلت اصلی روی آوردن شان به اروپا

"شخصی که بر مبنای ترس واقعی از تحت آزار و تعقیب قرار داشتن خود بنابر منسوبیتش به یک نژاد ، عقیده دینی و مذهبی ، ملیتی ، عضویت یک گروه خاص اجتماعی و یا باور سیاسی در محلی از وطن اصلی خود بوده نمیتواند و یا اینکه از ترس نمیخواهد خود را تحت حمایت دولت مذکور قرار دهد پناهنده دانسته میشود ."

حالا دیگر پناهنده هويت سیاسی پیدا کرد و میخواهد از حق مسلمش برای زنده ماندن استفاده سیاسی و قانونی نماید و از جانبی هم در سه دهه اخیر دروازه های امریکا ، اروپا ، کانادا و استرالیا بروی مهاجرین باز گذاشته شد زیرا این کشور ها به نیروی کار ارزان ضرورت داشتند و دارند صفوف مهاجرین به سوی این کشور ها پیوسته در حال افزایش بوده است.

در آستانه قرن بیست ویکم میلادی جهان به اندازه کافی از حضور و وجود مهاجرین خسته شده است روز به روز مشکلات و فشار های گوناگون بر مهاجرین در سر تا سر جهان وارد می آید. در میان پناهندگان جهان ، افغان ها جمیعت بزرگی را تشکیل میدهند . ادامه دارد...

آيينه خوانندگان

برادرگرمی عبدالغفارخالق صفدری از آلمان؛

ماهم سیاس فراوان نثار تان می کنیم. نامه با محتوای تان چشم ما را روشن ساخت. ازین که تابش اشعه حقیقت را در آیینہ نگریسته اید و طلوع آفتاب وحدت را از طریق این نشریه آرزو کرده اید، از شما قلباً ممنونیم. در نامه تان از وجدان آگاه و وجدان ناآگاه یاد کرده اید. ما کارکنان آیینہ با شما کاملاً موافقیم که وجدان عادل ترین محکمه است و گریز از آن ناممکن است. از مولانای بزرگ بلغ نامبرده اید که فرموده اند: اگر جسم و عقل خود را بینا سازیم جهان را زیبا می بینیم" ما هم به انتظار این بینایی ناپنیان می باشیم تا به گفته شما وطن ویران ساخته ما را ازین بیشتر ویران نه سازند و بنام شیعه و سنی، کمونست و مسلمان، سیاه و سفید برادرکشی نکنند. شعر زیبای بزرگوار سعدی را مثال داده اید که درج این صفحه کرده آرزو می کنیم رحمت الهی برفقه راه تان گردد.

بنی آدم اعضای یکدیگر اند

که در آفرینش زیگ گوهرند

چو عضوی بود آورد روزگار

دیگر عضو ها را نماند قرار

هموطن خوب ما ملیحه اکبر

از شهر فتلو؛

بعد از تقدیم احترامات باید گفت که وجه اشتراك تان را رحمت فرموده فرستاده اید. برای تان وعده می دهیم که نشریه قبلی را هم ارسال می داریم. ازینکه نشریه آیینہ را ستوده اید باید گفت خوبی از خود شماسست. خداوند یار و مددگار تان باد.

محترم الف . ك . مقصودی

از شهر امستردام؛

مسوولین نشریه آیینہ احترامات خویش را صمیمانه تقدیم تان می دارند. نامه مختصر ولی مفصلاً تشویق کننده تان برای ما رسیده که نهال امید را در دل آبیاری بخشید. اینکه راجع به نشریه آیینہ در يك محفل افغانی شنیده و بعد از مطالعه آن مورد دلچسپی تان قرار گرفته و مستقیماً با نامه زیبای تان با ما تماس برقرار نمودید ما هم مستقیماً توسط آیینہ محبت های فراوان دست اندرکاران آیینہ را برای تان منعکس می سازیم. با کمال میل انتظار همکاری تانرا داریم. آیینہ از شما هموطنان عزیز است و کارکنانش همیشه در خدمت تان خواهد بود. جهت معلومات مزید شماره گذشته را هم همراه با این شماره آیینہ ارسال میداریم. موفقیت تان آرزوی ماست.

دوست گرمی ن. افغان

از شهر اپلدورن؛

بعد از تقدیم احترامات باید افزود که شعر زیبای تان را تحت عنوان "طغیان درد" گرفتیم. واقعاً درد و آرزو را شاعرانه انعکاس داده اید. اکنون به عنوان استقبال از لطف تان يك بخشی از شعر تانرا در همین صفحه نشر می کنیم. امیدواریم بتوانیم در شماره های آینده صفحات آیینہ را با نشر شعر شما رنگین تر سازیم.

اکنون انسانم بنام انش آرزو است!

ندا زقلب واحد ذات افغانم آرزو است!

ریا کرم نسا، صلح و آشتی هدیه ده!

ریا کرم نسا، عشق هستی هدیه ده!

ریا کرم نسا، لطف دوستی هدیه ده!

آمین

هموطن گرمی اکبر غنی

از شهر ایندهوفن؛

سلام های گرم ما را بپذیرید. بعد از آرزوی صحت برایتان باید گفت که همیشه و در هر حالت خواستار همکاری شما می باشیم. اینکه در نشریه قبلی مضمون تان نشر نه شد، معذرت میخواهیم. شعری را که تحت عنوان دل الوده بما ارسال کرده اید، زینت بخش این صفحه می نمایم. به امید لطف های همیشگی تان.

دل آلوده غم تن پسر درد دارم

ز هجرات وطن این تحفه بی که من دارم

بخلوت سوزد آتش پیدا نیست

نه پر و بال دارم نه کسی شنید فریادم

درین کنج قفس بختی که من دارم

زین دنیای فانی که نامش زندگی باشد

رهایی گر توان یافت آرزویکه من دارم

وطن کند واله شد افزد و بغم هایم

بعد ازین آسوده نتوان غمی

که هر جا بگنوم دایی بریز هر قدم دارم

برادر ادیب و محترم حفیظ الله حازم از شهر

دنبوش؛

تمنیات ما را متقابلاً پذیرا شوید. نامه پر محتوای تان را که انعکاس دهنده آرزو های تان برای وطن و ملت رنجیده ما می باشد مطالعه نمودیم. بحاست اگر بخشی از آنرا که آرزوی فرد افغان می باشد بدست نشر سپاریم "... و بگذار باهم بخواهیم که ای خداوندا ! به فیض و برکت صلح را که هر هموطن مان بدان تشنه پلب اند لرزانی بفرما و دعای هزاران هموطن ما را که به دربار تو استدعا می کنند که ای پروردگارا دیگر ملت افغان را ازین بیچاره تر مگردان، با هم بودن و درهم توانستن را بما ها باز ده تا در خود بیآییم و افغانستان وطن محبوب ما را با افغانهای صلح جو در خود داشته باشیم."

واقعاً صلح و در صلح زیستن را در داخل وطن عزیز ما تاثیر شماری می کنیم. شعر زیبای تانرا تحت عنوان "بهار می شود" گرفتیم. به امید همکاری های مزید تان.

دانشمند گرمی بیرنگ کوهدامنی از لندن؛

بعد از ارج گذاری به لطف و مهربانی تان ما هم سلام های گرم نثار تان می کنیم. اینکه نشریه آیینہ را خوانده و پسندیده اید ذره نوازی شما مایه افتخار بیشتر مان است. نو ترین سروده تان تحت عنوان "قرن کدآمین" را که برای ما ارسال داشته اید با کمال افتخار در همین شماره به نشر می رسانیم و وعده می دهیم که ازین به بعد نشریه آیینہ را برای تان گسیل داریم. به امید همکاری ها و مشوره های مفید تان. کاسکار باشید.

ادیب بزرگوار عبدالوهاب فایز

از شهر روتردام؛

نامه مفصل تان که حاری از مشوره های خردمندانه و تشویق های بزرگوارانه تان بود دریافتیم. وعده های همکاری شما راه پرخم و پیچ را برای ما مستقیم تر خواهد ساخت. شما که خود یکی از سر سیردگان فرهنگ عالی کشور عزیز ما افغانستان می باشید و آنچه را که در آیینہ با صفا و پاک دیده اید حقا که خطا نه دیده اید. ازینکه برای هر شماره آیینہ وعده کرده اید که يك بیت از ابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل (رح) را که بیدل شناس کشور عبدالحمید اسیر ملقب به قندی آغا تحلیل و تفسیر نموده انتخاب و ارسال میدارید با کمال افتخار نشر خواهیم کرد. خداوند بزرگ مددگار تان باد.

محترم رحمانی؛

بعد از تقدیم سلام و تمنیات نیک بهحضورتان، یادآور می شوم که نامه محبت آمیز تانرا با فوتوکایی سند پولی که جهت اشتراك آیینہ بما ارسال داشتید گرفتیم. از محبت تان همه کارکنان آیینہ سپاسگذار است. ازینکه ما را درین راستا مشوق می باشید ما هم برای تان پیروزی طالبیم. امید گفتنی های بیشتر تانرا که وعده نموده اید هرچه عاجلتر ارسال بدارید تا از آن مستفید گردیم. با تقدیم احترامات فایقه.

خانم تاریخ ساز کشور جمیله زمان انوری از

شهر دنبوش؛

بعد از تقدیم ارادت برای شما که اولین نطق زن در تاریخ کشور رنجیده می باشد و رسالت تان را در ظرف ۳۵ سال در رادیو یا قدسیت تمام ادا نموده اید، دعای صحت مندی مینماییم. کارکنان آیینہ به زنانی چون شما میبالند. ازین که برای ما وعده همکاری نموده و در ضمن تقویم سال ۱۳۷۹ هجری شمسی را ارسال داشته اید، يك جهان مدیون بزرگواری تان می باشیم و با آواز رسا می گویم که آیینہ از شماسست و به کمک بزرگانی چون شما از خامی به پختگی می رسد. سعادت ازین بزرگتر نخواهد بود که از هر کنج و کنار دنیا صدای فرهنگیان کشور به گوش ما می رسد و ما را به این بار می رساند که جنگ هر چیزی را قلع و قمع میتواند مگر يك ملت را با غنای فرهنگی اش ازین برده نمی تواند. وجود تان از همه نیاز ها بی نیاز باد. به امید دیدار.

محترم داکتر پروین روئین

از اورن هوت؛

سلام های گرم کارکنان آیینہ را هم پذیرا شوید. ازینکه نشریه آیینہ مورد توجه تان قرار گرفته خوشنودیم. زندگی نامه تانرا خواندیم باز هم اینکه در هالند جان به سلامت دارید خوشوقتیم. نامه تانرا به کمیسیون بررسی معضلات پناهندگان افغان که مربوط فرانسویون انجمن های پناهندگان افغان در هالند است سپردیم که به زودترین فرصت با شما تماس خواهد گرفت. باید گفت که مادر وطن ما افغانستان شاهد بسا بدبختی های فرزنداناش بوده است که شما یکی از نمونه هایش می باشید. الطاف خداوند را به شما و وطن آرزو می کنیم.

دوست ایرانی ما آقای توسن

از شهر فینندال؛

مکتوب جالب و مالا مال از محبت تانرا گرفتیم. متقابلاً دست اندرکاران نشریه آیینہ درود گرم نثار تان می کنند. از این که آیینہ را ستوده و نظریات نیک تانرا لطف نموده ارسال داشته اید، صمیمانه سپاسگزاریم. وعده می دهیم که تا حد امکان در نشریه های بعدی در نظر بگیریم.

نشته هایی از دیده ها و شنیده های توسن تحت عنارین "گرم فروشان" و "قچی و شانه" را خوانده و لذت بردیم که جهت لذت بردن خوانندگان عزیز ما "گرم فروشان" را به دست نشر می سپاریم. اجازه دهید آرزو کنیم که همیشه همکاری خوب ما باقی بماند. به همه فرهنگیان ایرانی درود مان را وسیله گردید و موفق باشید.

گرم فروشان

اواسط پاییز است. ساعت پنج صبح به قصد پیاده روی و اندیشیدن در فضای آزاد از منزل بیرون آمدم و به سمت دریاچه زیبای شهر مان حرکت کردم. هوا بسیار عالی بود و آسمان به زمین نزدیکتر از روز های دیگر به نظر می آمد.

از منزل تا دریاچه شهر ما پیاده نیم ساعت راه است.

برای اولین بار از مسافت دور تعداد بیست زن دیدم که در گل و لای اطراف دریاچه خم شده و با دستهایشان مشغول کاری بودند. پشت سرهم چهار گروه پنج نفره تشکیل داده بودند و همه شان رویوش آبی و چکمه های پلاستیکی بلند و سیاه برتن و پای داشتند. چون فاصله ام با آنها زیاد بود، هرچه دقت کردم نفهمیدم این موقع صبح در آنجا چه می کنند!

بهشان نزدیک شدم و سلام کردم. با گشاده رویی سلام را پاسخ گفتند و مشغول کار خود شدند. سوال نکردم که چه می کنید. خوب به کار شان دقت کردم. دو گروه اول جوان بودند.

آنها وظیفه شان این بود که در گل و لای زمین چوب کلفت نوک تیزی را فرو بکنند و سپس با مهارت تمام در کوتاه ترین زمان ممکن همزمان و هم آهنگ با هم در يك ردیف به فاصله های تقریباً يك اندازه سوراخی بزرگ بوجود بیاورند.

بعد از مشاهده دقیق کار دو گروه اول به کار دو گروه دیگر پنج نفره که همه شان بالای پنجاه سال سن داشتند نظرم جلب شد. آنها با حرکتی کندتر به سمت سوراخهای ایجاد شده می رفتند و دريك دستشان هم يك سطلی بزرگ داشتند.

تا اینجا موضوع کار هنوز برابم روشن نشده بود و همین که به سمت سوراخها رفتم، دیدم از میان سوراخهای ایجاد شده توسط گروه اول، کرمهای زیادی در سطح گل و لای می لولند و توسط گروه دوم با ظرافت تمام بی آنکه کرمها را زخمی بکنند، زنده زنده از روی سطح زمین جمع آوری میشوند و در سطلهایشان جای می دهند.

سوال کردم با این کرمها چه می کنید؟

یکی از آنها گفت: "می فروشیم به مایه گیرها و کسانیکه مار دارند. و با انتهایی که غذای حیوانات کرم است."

با خود گفتم: "پول درآوردن در این کشور عجب کرمی دارد!"

هنرمندونقاش جوان افغان

صوفیا امینی (۱۶) نقاش جوان و مبتکر افغان که توانسته است در مدت کوتاهی آثار مورد توجه ایجاد و در نمایشگاه های بزرگ نقاشی در شهر s Herenberg هالند شرکت نماید و از آنجا به شهرت بزرگی دست یابد، تا آنجاییکه روزنامه ها و مجلات شهرش او را به همگان معرفی و استعدادش را به ستایش گرفته اند و اکنون "صوفیا امینی" نامیست آشنا برای شهریان s Herenberg و مایه افتخار برای افغانستان و هموطنانش در زادگاه وان گوگ و رمبرانت.

گزارشگر آیینہ ضمن تماس تلیفونی با صوفیا امینی گزارش کوتاهی تهیه دیده است که توجه خوانندگان عزیز را به آن جلب میکند.

سوال - خوب صوفیا امینی از چه مدتی شما در هالند زندگی می کنید؟

جواب - تقریباً از مدت چهارسال بدینسو با خانواده ام در هالند زندگی میکنم.

سوال - انگیزه یی که شما را علاقمند هنر رسامی و نقاشی ساخت چه بود و هم از چه زمانی به رسامی و نقاشی شروع کردید و مشوق شما در زمینه کی بود؟

جواب - از طفولیت به نقاشی و رسامی علاقه خاصی

داشتم و از دیدن آثار رسامی و نقاشی لذت می بردم و بالایم اثری عمیق میگذاشتند و بیشتر از آنها اثرپذیر میشدم. همینطور آهسته و آرام با موم ساختن کاردستی های معمولی را آغاز کردم و رفته رفته کاردستی های زیبایی ساختم که موفقیت ضمنی ام از یکطرف و تشویق والدین و دوستانم از جانب دیگر مرا بیشتر به این هنر علاقمند ساخت و واداشت تا بیشتر در زمینه کار نمایم.

سوال - آیا شما در بخش رسامی و نقاشی کورس هایی را تعقیب کرده اید؟ و اگر آموزش دیده اید، استاد شما در زمینه کی بوده؟

جواب - بلی من کورسهای رسامی و نقاشی را نزد چند استاد گرمای دنبال کرده ام و بطور خاص از شمار شاگردان استاد پرویس بودم که از ایشان مایه های بزرگی گرفته ام.

سوال - خوب صوفیا "امینی" فکر میکنم بهتر خواهد بود که کمی در زمینه سبک و مکتبی که شما از آن پیروی میکنید برای خوانندگان عزیز "آیینہ" چیزی بگویید.

جواب - مه تا کنون خود را پیرو کدام سبک خاص نمیدانم ولی در نمایه آثار و رسامی هایم انعکاسی است از تصویر زندگی عادی و روزمره انسان ها. و بسیار خوش دارم به طبیعت بپردازم و آنچه را که برایم دلپذیر است تصویر کنم. هر چند کشور زادگاهم طبیعت زنده و دست نخورده یی دارد که بدبختانه از دیدار آن محرومم ورنه میخواستم با نگرش به طبیعت زیبا و زنده کشورم، آثاری بوجود بیاورم ولی دریغا که اکنون توفیق انجام چنین کاری را ندارم و آرزو میکنم که روزی به این مأمول دست بیابم.

سوال - اگر در زمینه مصروفیت های درسی تان کمی معلومات بدهید که روزانه چه مشغولیت دارید.

جواب - من مصروف درس و مکتب هستم و در پهلوی آن کار رسامی و نقاشی را در یکی از کورسهای هالندی که رسماً زمینه آنرا برایم مساعد ساخته اند، مصروف کار رسامی و هنر مورد علاقه میباشم و بیشتر با رنگ Aquarel کار میکنم.

سوال - پیام شما به جوان های افغان هم سال تان که در هالند زندگی می کنند چیست؟

جواب - گفتنی من برای جوانان افغان مقیم هالند بیشتر از همه این نکته است که همه شان باید همواره در حفظ ثقافت و فرهنگ ملی شان بکوشند و همیشه افغان باقی بمانند و آراسته با گوهر و ارزش های پسندیده ملی و افغانی شان باشند.

سوال - نظر شما در مورد "آیینہ" چیست؟

جواب - "آیینہ" را میستایم بیشتر بخاطری که انعکاسی است از همدلی فرهنگیان مخلص کشور که دست بدست هم داده و رسالت بزرگ ملی و وجدانی شان را در راستای حفظ و رشد ارزش های فرهنگی و ملی افغانستان با باور و اعتقاد به اصل وفاق ملی، به انجام میرسانند و اندرین راه موفقیت مزید برای دست اندرکاران آن از خداوند یگانه میخواهم. خوب محترمه صوفیا "امینی" از اینکه به سوالات ما پاسخ گفتید از شما ابراز سپاس و تشکر میکنیم و موفقیت مزید شما را در امور درسی و هنر تان از خداوند عالمیان میخواهیم.

"از شما هم تشکر".

مژده به هموطنان گرمی

عنقریب

راد یو وتلوژیون آسمایی

در شهرهای روتردام، دن هاخ،

لیدن، اوترخت و زووله

به نشرات خویش آغاز مینماید

خرس سفید همسایه

عظیم آتشفشان خشم و نفرت فضا کلبه را فرا گرفت. دست ها به هم رسیدند و محکم و استوار همدیگر را دریافتیم. لحظه به لحظه فشرده و فشرده تر.

خرس سفید همسایه در گریز و ستیز به در و دیوار کلبه سنگی کوبیده شد، پشمش تکید، زوزه کشید، زخم برداشت و رشمه بدست سومی را بدیوار سنگی کلبه کوفت. چراغ قرمز بزمین افتاد و خرس سفید همسایه به سیاهی گرایید و سیاهی دیگر بسته به دو رشمه، پا های پر پشمش تا بجلک در خون تازه شلاپ شلاپ کرد، پنجره را کورمال کورمال پالید، نیمه جان لاشه متعفنش را بیرون کلبه کشید و رشمه بدست کوره راه جنگل تاریک را در پیش گرفت، در جنگل ناپدید شد. زوزه های ضعیفی شنیده شد. آواز خفه یی بگوش رسید، آواز ها خاموش شدند، سکوت مرموزی فضای جنگل تاریک را در خود فرو برد. بخود آمدم، ای کاش بخود نیامده بودیم و چشم و گوش ما باز نشده بود و در آن کرسی افتخار و شرف، باقی بودیم ابدی. زمان ستیز و گریز خرس سفید همسایه، نامردان موزی و خون آشام از ما بر ما، از خون ما با عبا و قبا، ریش و پشم کهنه و مندرس، پرورش دادند، ظالم تر و بیرحم تر.

پای ما برفتن آزاد و دست ما به ساختن آباد نرسیده بود که مبهوت و حیران پسران مانرا کشته دیدیم و نان و کالا و اختیار مان را در جان و دست دشمنان ما، عقیده ما را که چهارده سال در راهش جنگیدیم و دو میلیون کشته دادیم باطل گفتند و زنان ما را که بار این همه جفا را بدوش داشتند بی حق، عالمان و جوانان آگاه ما را گمراه، تراژیدی جنگ بیگانه به کومیدی جنگ درون خانه عوض شد. صد پارچه و صد رنگ موم های دست دشمن در سرایش نیستی و مزدوری سرعت گرفتند. تفنگ بدست سینه به سینه ماشه به ماشه ایستادند و تف بر مغز همدیگر کردند. همدستان شان قلم بدست اینجا و آنجا محیلانه نخه گان ما را به جنگ زبان و قوم و مذهب داشتند و بی اعتماد و جدا از هم. ای وای هموطن! بیا، صادقانه دست بدست هم، گام به گام هم، دور از جنگ زبان و مذهب و قوم آرام و استوار از در و دیوار کلبه سنگی ویران ما خون سیاه کرسه بسته را بستریم، کلبه را پاک و روشن سازیم و همنوا با چشمان باز کلبه را پاس دهیم.

خرس سفید همسایه از دیرگاه عریده میکشید. عریده اش ترسناک و مخوف بر شانه های باد سوار سکوت جنگل تاریک را در مینوردید و بر نزدیکی کلبه ما می نشست.

اربابش را کشته بود، خانه آباد و زمین سرسبز و معمورش را ویرانه ساخته بود و چراغ قرمز جادویی سحر آمیزی را بدست داشت.

لکه سرخ بر سینه جنگل تاریک درخشید و هم پای آن جسم قرمزی بطرف کلبه ما راه گشود. سالها بود که خواب سنگین پلک های ما را بهم بسته بود و یاری گشودن چشم های مان را نداشتیم. با چشمان نیمه باز و ناباور نور چراغ قرمز را نزدیک کلبه مان احساس کردیم.

نور چراغ، خرس سفید همسایه را قرمزی ساخته بود. کلبه سنگی ما را دور زد، از کنار پنجره گذشت، عریده شومی فضای کلبه را فرا گرفت. خواب آلود و ترسناک در را برویش گشودند و حضورش را پذیرا شدند. خرس سفید همسایه چراغ بدست داخل کلبه خزید، بوی گندی مشام را به آزار کشید نگاهش هیبتناک بر چشمان ما سخته کرد. چراغ قرمز چشمان خواب آلود ما را خیره ساخت. مات و متحیر، هیکل پر پشمش را نظاره کردیم. ثابت و ماندگار در کلبه، آرام و بی حرکت، تهدیدی در آرامش ما نهفته بود. گروهی از ما بزویای جنگل پناه بردند و نامردانه جنگ نابرابر ایمان و وحشت را به نظاره نشستند و موزیانه بخود پرداختند. خرس سفید همسایه چنگ و دندان برون داد و با یورش حیوانی سرانی از بیداران را بخاک و خون کشید و صادقانه محبتش را بر جمعی از درکشایان ارزانی داشت.

اولی را با بالشت نوازش کرد، دومی را با سرب گذاشته و سومی و چهارمی را رشمه به گردن بجست و خیز سرور آوری واداشت. آرام آرام خواب سنگین از چشمان ما زدوده گردید. کمک طلبیدیم، بداد ما نرسیدند، از دور مشت و لگد به هوا حواله داشتند و اشک تسامح نثار ما کردند. اندیشناک در زوایای تاریکی کلبه سنگی همدیگر را به اسم صدا زدیم، صدا ها انعکاس قوی در فضای کلبه طی کرد و فریاد ها، سکوت وهم آور هیبت حیوانی را درید و سنگ سنگ کلبه را لمس کرد و بر نیم رخ خواب بردگان نشست. خرس سفید خشمش ترکید ناآرام و لجوج کلبه را گام برمیداشت و دیوانه وار از جمع همصدا ها میکاست. صدا ها، و پا ها همگام شدند، صدا ها بهم گره خوردند و غریوی هم آهنگ انفجار

رسید.

بحث روز سوم کار اجلاس روی اهداف دور و نزدیک فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا (FAROE) متمرکز بود که در آن عمدتاً روی پالیسی فرهنگی و اجتماعی (FAROE) بعد از تأسیس تبادل افکار صورت گرفت و قرار شد مطالعات بیشتری در زمینه توانمندی و امکانات صورت پذیرد.

در ختم مجلس دو کمیته تدارک برای تماس با نهاد ها و شخصیت های بارز افغان مقیم اروپا تعیین و خطوط اساسی کار شان از طرف جلسه تعیین و نشانی گردید.

با توجه به عدول از اجندای مجلس نسبت طولانی شدن بحث روی مواد مسوده اساسنامه و به علت تراکم مسایل مربوط، قرار شد که بعد از صرف طعام شب، مجلس دیگری از ساعت هشت الی ده شب که در اجندا پیش بینی شده بود، طور ویژه دایر گردد تا روی میکانیزم عملی تشکیل اولین کنگره مؤسس فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا بحث نماید.

درین قسمت نیز جزوار مواد مندرج طرح پیشنهادی کمیته اجراییه در مورد میکانیزم فوق مورد ارزیابی قرار گرفت که با وارد آوردن اصلاحات و تعدیلات لازم به تصویب

با زهم معین وزارت عدلیه هالند...

فدراسیون شما همواره پالیسی مطرح شده را رد نموده و بطور پیگیر در زمینه با وکلای مدافع در تماس و مذاکره بوده است. این وضع، در تداوم خود باعث تغییر ذهنیت درین مقامات گردیده و پالیسی آقای Cohen در رابطه با افغانها روز تا روز بی اعتبارتر میگردد و بر اعتراض فدراسیون شما علیه پالیسی منحنط آقای Cohen صحنه میگذاشت. بالاخره بتاريخ ۴ ماه می سالجاری محکمه واحد حقوقی دن هاخ "عالی ترین ارگان قضایی در امور خارجیان در هالند" فیصله نمود که پالیسی مطرح شده جهت برگرداندن افغانهایی که قبل از ورود به هالند اضافه تر از دوهفته در پاکستان و یا سایر کشور ها اقامت داشته بوده باشند قابل تطبیق بوده نمیتواند. فیصله محکمه واحد حقوقی دن هاخ باعث ایجاد یک تغییر کیفی درین رابطه شد. این فیصله که در عمل حکم بطلان پالیسی بازگرداندن افغانها را دارد به اداره امور مهاجرت و تابعیت حکم میکند که دوسیه هر افغان را جداگانه بررسی نموده و ببینند که شرایط خاص این فرد چگونه است. آیا پاکستان برای این فرد "امن" تصور شده می تواند یا خیر؟ اینکه این فرد زیاده تر از دو هفته در پاکستان بوده باشد اصلاً مهم نیست.

تأثیرات این فیصله محدود به پاکستان نبوده، بلکه بالای افغانهایی که از طریق سایر کشور های نظیر پاکستان به هالند آمده اند نیز تطبیق میگردد.

فیصله عالی ترین ارگان قضایی نه تنها برای هم وطنان ما که در هالند هستند مورد تطبیق می باشد بلکه افغانهایی که به اساس پالیسی "اقامت دوهفته و یا اضافه تر در کشور ثالث" بازگردانیده شده اند میتوانند دوباره به هالند آمده درخواست مجدد پناهندگی نمایند.

ما در حالیکه این پیروزی بزرگ را به هموطنان مهاجر در هالند تبریک می گوئیم، نقش کمیسیون حقوقی فدراسیون را در بدست آوردن این موفقیت بی نظیر قدردانی نموده و به هموطنان عزیز خود وعده میدهیم که کمیسیون حقوقی فدراسیون در آینده با اتکا به پیروزی های بدست آمده، با اراده مستحکمتر از پیش به جد و جهد خویش برای دفاع از حقوق جمعی شما ادامه خواهد داد.

جلسه کمیته مشورتی واجرائیه برای تشکیل فدراسیون اروپایی

بتاسی از فیصله های کنفرانس مهاجرت و مشارکت منعقد شهر سوستریخ هالند مورخ سوم دسمبر ۱۹۹۹ میلادی کمیته های اجراییه و مشورتی جهت تهیه اساسنامه و مکانیزم تشکیل کنگره مؤسس تشکیل جلسه دادند.

این نشست مشترک از تاریخ ۲۴ الی ۲۶ مارچ ۲۰۰۰ به دعوت و میزبانی فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان مقیم هالند در انستیتوت (K.Der.K) واقع در شهر سوستریخ هالند صورت گرفت.

در ابتدا محترم احد عزیززاده رئیس فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند و رئیس کمیته اجراییه برای تشکیل فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا با سخنان کوتاه ولی همه جانبه رسماً کار جلسات سه روزه این نشست را آغاز نموده و اجندای کار اجلاس را به حاضرین توضیح و تشریح نمود.

روز دوم اجلاس مشترک تحت ریاست محترم داکتر عزیز گردیزی آغاز بکار کرد. طرح مسوده اساسنامه فدراسیون اروپایی از طرف هیات اجراییه به مجلس ارائه شد. سپس حاضرین اجلاس بصورت جزوار مواد طرح مسوده اساسنامه را مورد بحث و ارزیابی قرار دادند که بعد از آوردن تعدیل و اصلاحات لازم به اتفاق آراء تأیید گردید.

قرن کدامین؟

روح بهاران فریاد دارد
اینجا زمستان، بیداد دارد
با بی زبانی برگ و بنفشه
هر شب شکایت از باد دارد
گردون ندانم، قرن کدامین؟
از بند دردم آزاد دارد
برباد بادا آنکس که خواهد -
کاخ ستم را، بنیاد دارد
شاعر نداد دیگر تغزل
غمنامه ی باغ انشاد دارد
در کوه و جنگل، بار آورد جنگ
صلحی که با هم اضداد دارد
گردون گذارد آیا پرنده -
تا لانه ی خود آباد دارد؟
شیرین نگردد رؤیای خسرو
این کوهساران فرهاد دارد

بیرنگ کوهدامنی

۲۱ مارچ ۲۰۰۰ لندن

آيينه

مدیر مسوول : احد عزیززاده

دیزاین : علی موسوی

کمپیوتر : حبیب الله یاری

آیینیه زیر نظر هیات تحریر هر دوماه به نشر میرسد. مطالب و مضامین نشر شده در آیینیه الزاماً نظریات فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان در هالند را ارائه نمی کنند. آیینیه از نشر مضامین وارده که بدون نام نویسنده باشد معذرت میخواهد.

آیینیه در ویرایش مطالب رسیده مطابق به مشی نشراتی خویش آزاد است.

وجه اشتراك سالانه

در هالند و اروپا: ۲۵ گلدن و یا معادل آن

خارج از اروپا: ۱۵ دالر امریکایی

قیمت تك شماره: ۲ گلدن و یا معادل آن

شما میتوانید وجه اشتراك تانرا به شماره پست بانك (۸۳۱۸۰۷۷) فدراسیون انجمن های پناهندگان افغان درهالند انتقال بدهید.

آدرس مکاتباتی آیینیه

AIENA

Postbus 1382

3500 BJ UTRECHT

NEDERLAND

Giro: 8318077

T.n.v. FAVON - UTRECHT